

Ekológia a ekonomika nemôžu stáť proti sebe

**Občanov treba
k separácii motivovať**

Zelená domácnostiam

**Aplikačná novela
zákona o odpadoch**

**Sensoneo – inteligentné monitorovanie
krokom k inteligentnému mestu**

RECobal - Odpady po novom

ORGANIZÁCIA ZODPOVEDNOSTI VÝROBCOV

Spoločnosť RECobal s.r.o. je autorizovanou organizáciou zodpovednosti výrobcov (OZV) obalových a neobalových výrobkov.

OZV RECobal zabezpečuje pre svojich klientov, ktorí balia alebo plnia výrobky do obalov, dovážajú na územie Slovenskej republiky výrobky alebo tovar zabalený v obaloch, objednávajú si balenie svojich výrobkov, ktoré uvádzajú na trh pod svojou značkou, plnenie ich zákonných povinností vyplývajúcich zo zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch.

Pre týchto výrobcov obalov a neobalových výrobkov zabezpečuje OZV zber, prepravu, recykláciu a zhodnotenie odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov, ktoré sú súčasťou oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov v plnom rozsahu, najmenej vo výške ich zberového podielu. Uvedené činnosti sú zabezpečované na územiach miest a obcí, ktoré majú s OZV RECobal uzavreté zmluvy, pričom všetky náklady znáša RECobal.

K zazmluvneným obciam uplatňuje RECobal individuálny prístup a zohľadňuje ich miestne špecifiká. Našou snahou je optimalizovať nevykonné systémy zberu a motivovať občanov k zvýšenému úsiliu. Vo viacerých obciach sa nám darí zbierať osobitne neobalové materiály (sklo, plasty). Pravidelná komunikácia so zástupcami samospráv je samozrejmosťou. Na konci roku obdržala každá obec finančnú odmenu za spoluprácu.

Naše doterajšie skúsenosti potvrdzujú, že partnerským prístupom a otvorenosťou je možné dosahovať na komunálnej úrovni postupné zlepšovanie výsledkov v zbere jednotlivých zložiek odpadu, ako sú papier, plasty, sklo, kovové obaly a nápojové kartóny. V tomto smere je nevyhnutné neustále informovať občanov o dôležitosti triedenia komunálnych odpadov, spôsoboch recyklácie a zhodnotenia vytriedených odpadov, o význame triedenia jednotlivých odpadov v súvislosti s vyčerpatelnými prírodnými zdrojmi, ochranou životného a prírodného prostredia a taktiež s cieľmi Európskeho spoločenstva pri prechode z materiálového hospodárstva na obehové. Súčasťou informovanosti občanov sú tiež spôsoby predchádzania vzniku odpadov z obalov a neobalových výrobkov, pretože najlepší odpad je taký, ktorý vôbec nevznikne.

OZV RECobal v roku 2016 pre svojich klientov splnila všetky povinnosti riadne a včas!

Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku

v spolupráci s

**Ministerstvom životného prostredia SR,
Ministerstvom hospodárstva SR,
Slovenskou inšpekciou životného prostredia,
Zväzom chemického a farmaceutického priemyslu SR,
Global Water Partnership Slovensko
a Oddelením environmentálneho inžinierstva FCHPT STUBA**

**Vás pozývajú na
7. ročník konferencie**

PRIEMYSELNÉ EMISIE 2017

**spojenej s vyhlásením
Národnej podnikateľskej ceny za životné prostredie v SR 2017**

Termín a miesto konania:

10. - 11. 10. 2017

**Chopin Hotel Bratislava
Galvaniho 16880/28, Bratislava**

Organizačné zabezpečenie konferencie a sekretariát konferencie:

Mgr. Petra Rauch, generálny sekretár,

ASPEK - Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku, Dolný Šianec 1, 911 01 Trenčín.

Mobil: +421905766607, e-mail: mail@aspek.sk, www.aspek.sk

Adresa redakcie:

Farského 20
P. O. Box 115
851 01 Bratislava 5

Šéfredaktorka:

Mgr. Zdenka Rabayová
mobil: **0907 459 942,**
0903 390 522

e-mail:

21storoecie@21storoecie.sk

Grafická príprava:

© 2017 CS PROFI-PUBLIC

Príprava tlače, tlač

a distribúcia:

CS PROFI-PUBLIC

Foto:

archív redakcie,
ak nie je uvedený autor

Vydáva:

ENVIRA
Farského 20, P. O. BOX 115
851 01 Bratislava 5
© 2017 ENVIRA
Autorské práva vyhradené
Reg.: MK SR č. 1860/98
ISSN 1335-874X

Ekológia a ekonomika nemôžu stáť proti sebe

5

Svetový deň životného prostredia

8

Jednorazové nákupné tašky dostali v Kauflande stopku

10

„Touto novelou nekončíme...“

13

Môžu slovenskí potravinári stratiť schopnosť konkurovať dovážaným potravinám?

15

Stanovisko MŽP SR k výhradám SPPK

17

Proces verejného obstarávania brzdia špekulanti

18

Dostali nový domov

21

Cieľom je poskytovanie kvalitných služieb

23

Verejná súťaž návrhov na kontajnerové stojisko pre Bratislavu

26

Občanov treba k separácii motivovať

29

ENVIRO 2017

32

Sensoneo – inteligentné monitorovanie krokom k inteligentnému mestu

35

Starý mobil do smetiaka? Rozhodne nie!

38

NATUR-PACK má najväčší podiel na trhu podľa počtu klientov

39

Zelená domácnostiam

42

Chýbajú konkrétne opatrenia na ochranu Karpatských bukových pralesov

44

Výnimočnosť bukových pralesov treba účinnejšie chrániť

46

Zrodila sa nová tradícia

47

„Vítazom je každý, kto separuje!“

48

Bratislavský proces prechodu na zelené hospodárstvo
chce vedenie envirorezortu ďalej rozvíjať

Ekológia a ekonomika nemôžu stáť proti sebe

Do projektu Triedim, triediš, triedime sa v jeho pilotnej
fáze zapojilo 962 tried na celom Slovensku

Hovoríme s Ing. László Sólymosom – ministrom životného prostredia SR

Za najväčší úspech slovenského predsedníctva v Rade EÚ v oblasti životného prostredia jednoznačne možno považovať ratifikáciu Parížskej dohody na národnej i celoeurópskej úrovni ako aj Vaše úsilie, aby tento strategický dokument nadobudol platnosť. Ako vidíte budúcnosť Parížskej dohody a teda aj celosvetového úsilia za zabrzdenie klimatických zmien po tom, ako USA oznámili odstúpenie od záväzku?

- Trochu si dovoľm doplniť. Áno, ide o úspech Slovenska, no pevne verím, že ide o úspech pre celú planétu. Nechcem znížiť megalomansky, ale skutočne klimatická zmena sa už nedá spochybňovať. A Parížska dohoda je toho jednoznačným dôkazom. Samozrejme, mrzí ma skutočnosť, že prezident USA sa rozhodol odstúpiť. No vlak sa rozbehol a Slovensko bolo pri tom.

Pri nástupe do funkcie ministra životného prostredia ste si stanovili viacero priorít. Ktoré z nich sa podarilo už splniť?

- Musím povedať, že ma veľmi prekvapilo, akú energiu dokážu vyvinúť moji kolegovia v rezorte, ak ide o dobrú vec. Vďaka tomu sa nám naše priority darí plniť rýchlejšie, ako som čakal. Nebudem menovať všetky. No začnime odpadom. Novelizovali sme odpadový zákon a systém zjednodušili, zaviedli sme spoplatnenie igelitiek, spustili iniciatívu Slovensko bez igelietiek, riešime skládkovanie, ale aj uzatváranie skládok. Pri ovzduší nám nedávno prešla vo vláde novela, ktorá zefektívňuje monitoring zdrojov znečistenia, zavádza prísnejšie limity pre stredne veľké zdroje, umožňuje vyhlásiť nízkoemisné zóny. Netreba zabúdať ani na samotnú ochranu

Ing. László Sólymos

prírody. Zabezpečili sme program starostlivosti pre viacero vtáčích území a osobne sa angažujem aj pri riešení zonácie TANAP - u. Takto by sme mohli pokračovať ďalej.

Na viacerých fórach ste deklarovali, že Slovensko chce byť lídrom v prechode na zelené hospodárstvo. Žiaľ, doterajší vývoj, či postoj iných ministerstiev skôr signalizuje, že riešenie problémov súvisiacich so životným prostredím zostáva v pozadí a je viac-menej len záležitosťou rezortu životného prostredia. Akým spôsobom chcete dosiahnuť, aby sa daný stav zmenil a aby sa podporilo zavedenie takých opatrení, ktoré umožnia prechod k tzv. obehovej ekonomike?

- Pokiaľ ide o hospodárstvo - musíme zmeniť myslenie. Od štátu, cez firmy, po verejnosť. Prechod na zelenú ekonomiku totiž vyvracia jeden z najstarších mýtov - a to, že ekológia a ekonomika stoja proti sebe. Opak je pravdou. Skutočne udržateľný rast môže stáť len na ochrane prírody, účinnej recyklácii, šetrení zdrojov... A to dáva zmysel nielen ekologický, ale aj ekonomický. Preto sme ešte počas predsedníctva zorganizovali medzinárodnú konferenciu s účasťou vyše 500 odborníkov z 32 krajín. Z konferencie, spätne veľmi oceňovanej, vzišiel aj Bratislavský proces prechodu na zelené hospodárstvo. Ten chceme ďalej rozvíjať.

V rámci troch iniciatív projektu Green Slovensko ste avizovali aj zriadenie Zeleného vzdelávacieho fondu. Kedy začne fungovať a kto má šancu získať z neho podporu?

- Zelený vzdelávací fond má slúžiť na výchovné a vzdelávacie účely pre deti a mládež. Jeho zmyslom bude podporovať malé projekty s cieľom budovať environmentálnu osvetu a povedomie. Podpora bude určená pre mimovládne organizácie, ktoré sú zamerané na environmentálnu výchovu. V súčasnosti sa fond len rodí a nastavujeme jeho rámec tak, aby skutočne plnil svoju úlohu dlhodobo.

Jednou z Vašich priorít je výrazne obmedziť skládkovanie komunálneho odpadu, ktoré je stále najviac využívaným spôsobom nakladania s ním. Odborníci však tvrdia, že občania začnú triediť, až keď budú motivovaní. Zatiaľ sú - aj v porovnaní s okolitými krajinami - poplatky za odvoz a uloženie komunálneho odpadu tak nízke, že občania nevidia dôvod na to, aby separovali. Kedy plánujete zaviesť zvýšenie poplatkov, resp. zvýšenie poplatkov za ukladanie odpadov na skládky?

- Ako som hovoril, odpadová legislatíva prechádza v poslednom období veľkými zmenami. Dôvodom je fakt, že na Slovensku sa ročne vyprodukuje zhruba 2 milióny ton komunálnych odpadov a až vyše dve tretiny z tohto množstva skončí na skládkach. Preto pripravujeme aj nový zákon o poplatkoch za uloženie odpadov. Ten počíta so zvýšením poplatku za skládkovanie najmä komunálneho odpadu. Finálna výška ešte nie je na stole. No treba podotknúť, že Slovensko má jednu z najnižších skládkových daní v Európskej únii. A to je potrebné zmeniť.

Rozvoj separácie ale aj celkových postojov obyvateľov k problémom ochrany životného prostredia podmieňuje aj úroveň environmentálneho vedomia občanov. A práve v tejto oblasti sú ešte veľké rezervy. Akým spôsobom plánuje MŽP SR zvýšiť úroveň osvetu a environmentálnej výchovy na školách?

- Z vlastnej skúsenosti môžem potvrdiť jedno. Najrýchlejšia cesta k zmene prístupu dospelých k dôslednejšej ochrane životného prostredia vedie cez ich deti. Práve pre zlepšenie ochrany životného prostredia je nevyhnutné venovať viac pozornosti vzdelávaniu a osвете na školách.

Aj to nás na ministerstve viedlo k tomu, že sme koncom júna spustili environmentálny vzdelávací projekt Triedim, triediš, triedime. V pilotnej fáze sa doň zapojilo 962 tried po celom Slovensku, čo ma veľmi teší. Je to dôležitý signál, že sme sa vydali správnou cestou a v obdobných projektoch chceme pokračovať.

Oblasť odpadového hospodárstva by mal sprehľadniť, transparentniť nový informačný systém odpadov, o nevyhnutnosti ktorého sa hovorí už niekoľko rokov. Kedy by mal byť ukončený proces verejného obstarávania na jeho vybudovanie a kedy by mohol začať fungovať?

- Ak chceme byť úspešní v znižovaní odpadu a najmä v recyklácii, ak chceme robiť účinnú odpadovú politiku, musíme mať presný prehľad o tom, kto, kde, kedy a koľko odpadu vyprodukuje, kto ho zozbiera, spracuje alebo zrecykluje. Preto potrebujeme informačný systém odpadov. V súčasnosti pokračuje verejné obstarávanie, až bude ukončené, budeme o tom informovať.

K prioritám rezortu patrí aj odstraňovanie environmentálnych záťaží. Okrem sanácie skládky vo Vrakuni, ktoré ďalšie envirozátáže by sa mali v najbližšom období riešiť aj s pomocou prostriedkov z OPKŽP?

- Podľa Informačného systému environmentálnych záťaží máme v súčasnosti na Slovensku registrovaných vyše 2000 environmentálnych záťaží. Za niektoré prevzali zodpovednosť spoločnosti, ktoré sú ich pôvodcami alebo ich právny nástupcami. Za iné zase prevzal zodpovednosť štát. Napríklad za gudróny v Devínskej Novej Vsi, ktoré sa už podarilo odstrániť. Taktiež pokračuje verejné obstarávanie na riešenie skládky priemyselného odpadu pri obci Široká na Orave. No v prípade environmentálnych záťaží sme sa rozhodli trochu zmeniť prístup a pri záťažích sa snažíme absolútne otvorene informovať verejnosť. A cítime, že je to dobrá cesta.

V ostatných týždňoch a mesiacoch sa aj v médiách veľa hovorí o hrozbe, ktorú predstavuje stará skládka bývalých CHZJD pri Vrakuni. Hoci MŽP SR urobilo a robí celý rad krokov, aby sa situácia čo najskôr vyriešila (aj s pomocou peňazí z OPKŽP), zaujíma ma, či vôbec niekto volá na zodpovednosť tých, ktorí podnik privatizovali, alebo tých, ktorí stanovovali podmienky privatizácie (a o hrozbách vedeli) a tak konečná cena v privatizáciách bola znížená práve o sumu potrebnú za vysporiadanie starých ekologických dlhov?

- Hovoriť o tom, kto mal v minulosti niešť zodpovednosť, mi ako ministrom životného prostredia neprináleží. Fakt je ten, že zodpovednosť za odstránenie tejto environmentálnej záťaže prevzalo ministerstvo životného prostredia. A sme prví, kto reálne sanáciu tejto nebezpečnej skládky začal riešiť. Vrakunčanov, ako aj zástupcov samospráv, informujeme o aktuálnych krokoch, ktorých konečným cieľom je sanovať toto neželané dedičstvo minulosti. Veríme, že so samotnou sanáciou začneme budúci rok.

V rámci OPKŽP získalo Slovensko v porovnaní s predchádzajúcimi programovacími obdobiami práve na životné prostredie najväčší balík finančných prostriedkov. Koľko financií sa už podarilo z neho vyčerpať? Aké opatrenia ste prijali, aby sa podarilo včas vyčerpať všetky prostriedky a aby nevznikali obavy, že kvôli netransparentnosti sa – podobne ako viackrát v minulosti – vyplácanie prostriedkov zabrzdí?

- Hovoríte o období rokov 2010 – 2012. Ako som už hovoril, len nerád by som sa teraz vyjadroval k minulosti. Pre mňa je podstatné to, čo ostane po nás. A treba povedať, že proces kontroly verejného obstarávania je v súčasnom programovom období 2014 – 2020 výrazne posilnený. Čo sa týka samotného čerpania, tak k v polovici augusta dosiahlo čerpanie finančných prostriedkov na základe predložených žia-

dostí o platbu v rámci OP KŽP sumu 113,48 miliónov eur.

Jedným z prvých krokov, ktoré ste urobili vo funkcii ministra, bolo založenie Inštitútu environmentálnej politiky pri MŽP SR. Aké sú hlavné ciele jeho činnosti a v čom sa jeho aktivity odlišujú od aktivít, ktoré zastrešuje SAŽP?

- Inštitút environmentálnej politiky (IEP) je analytickým útvarom rezortu. Jeho poslaním je poskytovať kvalitné a spoľahlivé

vé analýzy a prognózy v oblasti životného prostredia pre slovenskú vládu a verejnosť. Poskytujú nám analytickú podporu napríklad pri príprave legislatívy. Okrem interných analýz tvorí nezanedbateľnú časť práce analytikov IEP aj práca na analýzach pre odbornú verejnosť.

Slovenská agentúra životného prostredia je naopak odbornou organizáciou environmentálneho rezortu s celoslovenskou pôsobnosťou. Tá sa priamo zameriava na starostlivosť o životné prostredie, vzdelávanie a formovanie environmentálneho povedomia, napríklad spoluorganizuje Envirofilm, Európsky týždeň mobility a podobne.

Začiatkom tohto roka ste informovali o tom, že do začiatku leta by mala byť hotová pracovná verzia novej Stratégie environmentálnej politiky SR do roku 2030. Kedy sa predloží na pripomienkovanie verejnosti?

V súčasnosti proces tvorby spomínaného dokumentu prebieha. Pokiaľ viem, čoskoro bude zverejnená pracovná verzia. Treba povedať, že ide o časovo náročný proces. Záujem participovať na príprave stratégie prejavilo neuveriteľné množstvo subjektov. Tomu sa teším. Pretože na konci procesu bude dokument, ktorý bude schopný plniť to, čo od neho všetci očakávame.

(rab)

Foto: MŽP SR

Európska únia musí byť lídrom v boji proti klimatickej zmene

Minister životného prostredia László Sólymos je sklamaný z rozhodnutia amerického prezidenta Donalda Trumpa, ktorý rozhodol o odstúpení USA od Parížskej dohody o zmene klímy. Sólymos považuje zmenu klímy za dôležitú globálnu otázku, ktorá sa týka každého z nás. Na ťahu je teraz podľa neho Európska únia, ktorá musí byť spolu s Čínou a Indiou lídrom svetového spoločenstva v boji proti klimatickej zmene. „Rozhodnutie prezidenta Trumpa považujem za sebecké a som z neho veľmi sklamaný. Ukázalo sa, že ekonomické záujmy v tomto prípade prevážili nad racionálnymi a odbornými argumentmi, na ktorých bola Parížska dohoda postavená,“ reagoval na Trumpov krok minister životného prostredia László Sólymos. Odstúpenie podľa neho znamená krok späť v boji proti klimatickej zmene. Zároveň vyjadril súhlas s tvrdením generálneho tajomníka OSN Antónia Guterresa o tom, že zmena klímy je nepopierateľná a nezadržateľná a že riešenie klimatických zmien nám ponúka len možnosti, ktoré nemajú alternatívu. „Bez stávky na ekologické riešenia nás čaká šedivá budúcnosť,“ zacitoval slová šéfa OSN.

Sólymos považuje teóriu Trumpovej administratívy o tom, že regulácia v oblasti pôsobenia niektorých firiem znečisťujúcich ovzdušie poškodzuje americkú ekonomiku, za nesprávnu. „Žijeme v dobe, kedy sú dôkazy o tom, ktoré faktory majú vplyv na globálne otepľovanie nezvratné. Zmena klímy je dôležitou otázkou a týka sa každého z nás,“ doplnil minister. Ako ďalej dodal, po odstúpení USA od dohody leží teraz väčší diel zodpovednosti na Európskej únii, ktorá musí viesť spolu s Čínou a Indiou proces plnenia záväzkov, ku ktorým sa v Parížskej dohode zaviazali a reálne začať bojovať proti klimatickej zmene.

Parížska dohoda bola prijatá 12. decembra 2015 konsenzom 196 strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy. V rokovaníach aj Slovensko zohralo významnú úlohu. Nasledovali národné ratifikačné procesy. Cieľom dohody je obmedziť rast globálnej teploty do konca storočia o maximálne 2 °C a podľa možnosti významne pod túto hodnotu, len o 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnym obdobím. V druhej polovici 21. storočia by sa mala dosiahnuť uhlíková neutralita, teda by sa malo vypustiť len toľko emisií skleníkových plynov, koľko ekosystémy dokážu zachytiť.

(Tlačový odbor MŽP SR)

Svetový deň životného prostredia

Deň otvorených dverí na MŽP SR

Aj tento rok MŽP SR pokračovalo v tradícii a pri príležitosti Svetového dňa životného prostredia otvorilo pre verejnosť svoje brány. Pre ministra Lászlóa Sólymosa išlo už o druhý Deň otvorených dverí (DOD) v kresle šéfa envirorezortu. A ako sa v takom ministerskom kresle sedí, si záujemcovia mohli opäť vyskúšať a pozrieť si jeho kanceláriu.

Návštevníkov všetkých vekových kategórií čakal opäť bohatý program. Tí najmenší si mohli pozrieť divadelné predstavenia o Tárajkovi a Popletajke, či zahrať sa s Mici a Mňau. Iných zaujali tvorivé dielne, triky kúzelníka Talostana. Samozrejme, nechýbali rôzne súťaže, tvorivé dielne, maľovanie na tvár, ba aj lezecká džungľa. Ako po iné roky – aj tentoraz k najväčším atrakciám patrila mini ZOO z Bojníc a najmä možnosť odфотографovať sa so živým pytónom.

Pre ministerstvo je DOD tiež príležitosťou na priblíženie aktivít rezortných organizácií. Svoju činnosť prezentovali napríklad Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP), Slovenský hydrometeorologický ústav, Výskumný ústav vodného hospodárstva, či Štátny geologický ústav Dionýza Štúra. A ponuku predstaviť svoje aktivity využili aj mimovládne ochranné organizácie. Okrem prezentácie si však ich zamestnanci pripravili pre návštevníkov aj rôzne prekvapenia. Meteorológovia ukázali, ako vzniká predpoveď počasia, pracovníci SAŽP zasa ako vytvoriť bábku pre vtáčiky a vďaka geológom si hlavne školáci mohli pozrieť rôzne predmety pod mikroskopom.

Sprievodný program DOD sa konal nielen v átriu, ale aj pred budovou ministerstva, kde si návštevníci mohli pozrieť techniku komplexnej záchranskej služby pôsobiacej na Vodnom diele Gabčíkovo, či takzvaný „kráčajúci“ bager, ktorý vodo-hospodári používajú pri čistení vodných tokov, kde sa nedostane žiadna iná technika. Okrem toho opäť nechýbali detské autíčka a ďalšie obľúbené atrakcie pre tých najmenších.

(rab)

Jednorazové nákupné tašky dostali v Kauflande stopku

Nový, ekologickejší variant nákupnej tašky je už v predaji

Spoločnosť Kaufland Slovenská republika v.o.s. myslí na životné prostredie a rozhodla sa pripojiť k iniciatíve MŽP SR „Slovensko bez igelitiek“. V rámci tejto iniciatívy Kaufland už pred pár mesiacmi zastavil objednávanie najpredávanejšej ľahkej plastovej tašky za 9 centov a postupne ju nahradí ekologickými variantmi.

Povinnosť znížiť spotrebu igelitiek vyplýva SR z európskej smernice. Tá ukladá členským štátom povinnosť zaviesť také opatrenia, aby ročná miera spotreby neprekročila v priemere 90 ľahkých plastových tašiek na osobu do konca roku 2019, a nie viac ako 40 do roku 2025, alebo do konca roku 2018 zabezpečiť, že sa ľahké plastové tašky nebudú poskytovať k náku-

pom zadarmo, ale za poplatok. Výnimkou budú iba ultraľahké vrecká určené napr. na pečivo alebo ovocie. Členské štáty EÚ budú musieť od 27. 5. 2018 podávať správy o ročnej spotrebe igelitiek. MŽP SR v tejto súvislosti prichádza s iniciatívou „Slovensko bez igelitiek.“

„Ak by existovali majstrovstvá Európy v spotrebe ľahkých plastových tašiek, tak SR patrí medzi šampiónov. Za rok spotrebujeme dvojnásobne viac ľahkých plastových tašiek, ako je priemer EÚ,“ uviedol minister životného prostredia SR László Sólymos na stretnutí spoločnosti Kaufland so zástupcami médií. „Práve preto sme pripravili dve cesty, ako sa ľahkých plastových tašiek zbaviť. Parlament prijal zákon, ktorý ich spoplatňuje. A zároveň sme spustili iniciatívu „Slovensko bez igelitiek“, ktorá umožňuje ísť aj nad rámec zákona a tiež vytvára priestor, aby obchod ponúkal alternatívy plastových tašiek,“ doplnil minister. Ako príklad uviedol Írsko, kde napr. v roku 2002 spotrebovali v priemere 328 igelitových tašiek na obyvateľa za rok, ale vďaka prijatým opatreniam ako aj spolupráci s obchodníkmi sa podarilo znížiť

Fakty o novej taške

- Minimálne 80% materiálu tvoria granuláty vyrobené z plastových výrobkov, ktoré už splnili svoj pôvodný účel. Na základe použitia granulátu v uvedenom množstve je taška označená certifikátom „Der Blaue Angel“.
- Celý proces výroby tašky je certifikovaný.

spotrebu uvedených tašiek v priemere na obyvateľa až na 18 za rok.

„Spoločnosť Kaufland aj týmto krokom potvrdzuje svoju filozofiu spoločenskej zodpovednosti a implementáciu zásad trvalo udržateľného rozvoja do každo- dennej obchodnej praxe. V priebehu roka plánujeme ďalšie kroky k postupnej eliminácii spotreby igelitových tašiek medzi našimi zákazníkmi a veríme, že napomôžeme k úspešnému naplneniu cieľov EÚ a počet

igelitiek sa rapídne zníži,“ uviedol Richard Bendík, konateľ a riaditeľ nákupu spoločnosti Kaufland Slovenská republika v.o.s.

Základná surovina na výrobu plastových tašiek je ropa, čo je neobnoviteľný zdroj s obmedzenými zásobami. Vo voľnej prírode sa takéto tašky rozkladajú stovky rokov, na skládkach so špecifickými podmienkami ich rozklad trvá niekoľkonásobne dlhšie.

Plastové tašky, ktorých sa na svete vyprodukuje enormné množstvo, výrazne znečisťujú životné prostredie. Na území EÚ sa ročne spotrebuje cca 100 miliárd igelitových tašiek, z toho 8 miliárd putuje do morí a prírody. Dôsledkom je rapídny úhyn tamojšej fauny a tá časť, ktorá prežije, je kontaminovaná plastom. Častokrát médiá prinášajú informácie o uhynutých zvieratách, v žalúdku ktorých sa našli zvyšky plastov, vrátane igelitových tašiek. Je preto nevyhnutné začať konať v prospech životného prostredia a eliminovať spotrebu igelitových tašiek na rozumnú mieru.

Kaufland sa v rámci svojich obchodných priorít usiluje vytvoriť súhrnu medzi ekologickým prístupom a zákazníckym komfortom. „V priebehu júna zaradíme do svojej ponuky vynovenú nákupnú tašku s certifikátom „Der Blaue Engel“ (Modrý anjel). Vyrobená je v uzavretom kolobehu opätovného využitia materiálov, je šetrná k životnému prostrediu a znižuje produkciu CO₂,“ vysvetlil R. Bendík a dodal, že vynovenú nákupnú tašku môžu zákazníci niekoľkonásobne využiť, čím prispievajú k zredukovaniu celkového počtu igelitiek v obehu.

(do)

Nové, ekologickejšie nákupné tašky sú už v predaji.

O spoločnosti Kaufland

Spoločnosť Kaufland patrí k lídrom medzi obchodnými reťazcami a v súčasnosti prevádzkuje viac ako 1150 samoobslužných obchodných domov v Nemecku, ČR, v Poľku, Chorvátsku, Rumunsku, Bulharsku a na Slovensku. Obchodné domy Kaufland ponúkajú rôznorodý sortiment, atraktívne private značky a širokú škálu regionálnym produktov. Kaufland patrí medzi top značky na slovenskom trhu. Dokazujú to aj ocenenia Najzamestnávateľ roka v kategórii obchod a služby (2016), Slovak Superbrands Award (2015, 2016, 2017), Najdôveryhodnejšia značka (2016), Zodpovedný predajca (2016). Firma je partnerom Slovenského Červeného kríža a v rámci ochrany životného prostredia sa venuje podpore svojich ekologických projektov. Viac informácií na www.kaufland.sk

„Sme zodpovední, lebo chceme veci meniť, nie preto, že sa to patrí...”

...hovorí okrem iného v nasledujúcom rozhovore Erika Turček Pfundtnerová z oddelenia CSR spoločnosti Kaufland.

Erika Turček Pfundtnerová

V rámci svojho podnikania sa firma dlhodobo venuje problematike spoločenskej zodpovednosti. Sortiment vyrobený s ohľadom na ľudí a životné prostredie, ochranu životného prostredia, rozvoj a spokojnosť zamestnancov, férové vzťahy v obchode. Aj to sú témy, na ktoré Kaufland popri hlavnom predmete podnikania, kladie veľký dôraz.

Kaufland v posledných rokoch pomerne intenzívne komunikuje práve produkty vyrobené s ohľadom na ľudí a životné prostredie. V uplynulom roku ste ako prvý a zatiaľ jediný reťazec uviedli unikátny typ letáku, v ktorom ste predstavili výber takýchto výrobkov. Sú dnešní zákazníci vnímaví na pôvod produktov, ktoré nakupujú? Vnímáte pozitívny trend v nakupovaní v tomto ohľade?

- Áno. Záujem zákazníkov o zdravé a zodpovedné výrobky narastá a keďže nám je filozofia spoločensky zodpovedného prístupu k takémuto druhu potravín blíz-

ka a chceme ju rozvíjať, ich podiel v našom sortimente neustále zvyšujeme.

O ktorú skupinu zo sortimentu zodpovedných výrobkov evidujete zo strany zákazníkov zvýšený záujem?

- Sú to napríklad bio výrobky, vegetariánske a vegánske výrobky, fairtrade výrobky, ale aj výrobky pre ľudí s intoleranciou. V snahe ponúknuť zákazníkom ešte väčší výber bio, vegánskych a vegetariánskych výrobkov, sme koncom minulého roka uviedli na trh dve nové privátne značky, K-Bio a K-take it veggie. Od leta 2016 máme v ponuke aj privátnu značku bezlaktózových výrobkov, K-Classic Lactosefree. Ľudí s intoleranciou na glutén a laktózu neustále pribúda, preto venujeme tomuto sortimentu zvýšenú pozornosť.

Kaufland je však veľmi aktívny aj v oblasti ekológie.

- Kaufland sa snaží prispievať k ochrane životného prostredia na všetkých úrovniach svojho pôsobenia. Jedným z našich ekologických cieľov je, aby sme v čo najväčšej miere znížili emisie CO₂ a spotrebu energie. Investujeme do energeticky efektívnej techniky budov. Všetky naše predajne postavené od roku 2013 sú ekologické, pretože na svoje fungovanie, teda chladenie a vykurovanie, využívajú odpadové tep-

lo získavané z chladiarenských zariadení. Máme zavedené opatrenia na maximálnu elimináciu potravinového odpadu, ako aj na separáciu toho, ktorý vzniká našou činnosťou. Veľmi nás teší, že podiel komunálneho odpadu nám z roka na rok klesá a naopak, podiel toho vyseparovaného výrazne rastie. Tému triedenia odpadu sa venujeme aj cez vzdelávací projekt Zelený Kaufland.

Priblížte nám, o čom je tento projekt.

- Zelený Kaufland sa realizuje od roku 2014. Ide o jedinečný projekt, ktorý pre obchod prináša netradičnú a inovatívnu komunikáciu so spotrebiteľom, samosprávou, komunitou a zamestnancami v oblasti triedenia odpadu a jeho recyklácie cez rôzne aktivity, o.i. aj formou vzdelávania. Konkrétne v rámci projektu organizujeme vo vybraných mestách niekoľkokrát do roka Zelené zberné dni, kde zabezpečujeme zber odpadu zameraný na viaceré recyklovateľné odpady. Najbližšie sa zberné dni uskutočnia v septembri.

V roku 2015 sme ako prvý a zatiaľ jediný reťazec spustili zber hliníkových nápojových plechoviek, ktoré dovádzame na druhotné spracovanie. V roku 2016 sme začali so zberom použitého kuchynského oleja. Našou snahou je tiež vychovávať mladú generáciu, preto našu pozornosť venujeme aj aktivitám, ktoré sú zamerané na prácu s komunitami. Kreatívnym spôsobom sme začali pracovať v tejto oblasti aj s deťmi v predškolských zariadeniach.

Zelený Kaufland práve vďaka svojmu unikátnemu konceptu, ekologickým benefitom a dlhodobej udržateľnosti získal ocenenie najlepších projektov odpadového hospodárstva SR Zlatý mravec 2016 v kategórii Environmentálna výchova.

Vzťahy medzi hráčmi na trhu odpadového hospodárstva musia byť transparentné

„Touto novelou nekončíme..“

Každý občan by mal platiť za toľko komunálneho odpadu, koľko nevyseparuje

- Pokiaľ ide o komunálny odpad, Slovensko sa nemá čím chváliť. Až 80% tohto odpadu smeruje stále na skládky a tie sa - žiaľ - stávajú súčasťou našej krajiny. Pritom keby sa odpad vytriedil, dá sa zhodnotiť ako cenná druhotná surovina," povedal minister životného prostredia László Sólymos na stretnutí so zástupcami médií. Uskutočnilo sa v polovici mája a predstavitelia MŽP SR na ňom predstavili tzv. aplikačnú novelu zákona o odpadoch ešte predtým, ako ju predložili na medzirezortné pripomienkovanie „Musíme nový odpadový systém nastaviť tak, aby sa na Slovensku oplátilo separovať, recyklovať a tvoriť minimum odpadu. A pritom dosiahnuť, aby systém zbytočne nezaťažoval obyvateľov, obce a podnikateľov," dodal minister životného prostredia László Sólymos.

Obmedziť skládkovanie

Rezort životného prostredia prijíma aj ďalšie opatrenia, ktorých cieľom je zelenšie a čistejšie Slovensko. „Slovensko si skrátka nezaslúži povesť skládkovej veľmoci. Prvé kroky v boji proti odpadu máme za sebou,“ povedal šéf envirorezortu L.Sólymos.

Pripomeňme, že už v marci parlament odhlasoval zákon, ktorým sa spoplatnia ľahké plastové tašky. Ich počet by tak v zberných nádobách, ale aj voľnej prírode mal výrazne klesnúť. Envirorezort odštartoval aj iniciatívu Bez igelitových tašiek, ku ktorej sa vo februári pripojili prvé obchodné reťazce COOP Jednota, Kaufland, ako aj Zväz obchodu a cestovného ruchu SR. Cieľom je postupne odstrániť ekologicky nevyhovujúce tašky z predaja a zákazníkom pri nákupoch ponúkať inú, ekologickejšiu alternatívu.

Na Slovensku je stále niekoľko skládok, na ktoré už sa nesmie odpad navážať. Napriek tomu nie sú oficiálne uzatvorené. V parlamente preto schválili novelu zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia. Vďaka nej nebudú môcť niektorí prevádzkovatelia skládok umelo predlžovať proces ich uzatvárania.

Cieľom návrhu novej právnej úpravy je prehľadniť systém odpadov, znížiť administratívu pre malých podnikateľov a zaviesť sankcie pre tých, ktorí konajú v rozpore s platnými zákonmi. „V oblasti odpadového hospodárstva sa stretáva veľa záujmov rôznych skupín. Preto vždy budú niektorí nespokojní. My však chceme dosiahnuť, aby vzťahy medzi hráčmi na trhu odpadového hospodárstva boli transparentné,“ povedal minister a dodal: „Touto novelou nekončíme. Ak prax ukáže, že treba riešiť ďalšie problémy, pristúpi sa k ďalším novelizáciám zákona o odpadoch.“

Podľa predstaviteľov MŽP SR zmeny v aplikačnej novele odbremenia zhruba 2500 menších podnikateľov a živnostníkov. Tým, ktorí ročne uvedú na trh do 100 kilogramov obalov či neobalov, po novom odpadne povinnosť uzatvárať zmluvu s organizáciou zodpovednosti výrobcov (OZV). Musia sa len jednorazovo zaregistrovať na ministerstve, viesť evidenciu, či skutočne vyprodukovali deklarované množstvo odpadu a tieto údaje ročne ohlasovať. To im ušetrí náklady i administratívu.

Častou pripomienkou k novému zákonu o odpadoch, ktorý vstúpil do platnosti v januári 2016 zo strany výrobcov bolo, že dostatočne nevidia do hospodárenia organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV), ktorá za nich plní povinnosti stanovené literou zákona. Aplikačnou novelou preto rezort zavedie dozorný orgán v organizácii, kde bude zastúpený štát a samotní výrobcovia.

Zavedú sa aj sankcie pre OZV v prípade, že pre obce, ktoré poctivo separujú, nezabezpečia zbernú nádobu na triedený zber. Podľa predstaviteľov MŽP SR treba aj zrealizovať poplatky občanov za nakladanie s odpadom. Tie sú stále nízke a nestimulujú občanov, aby začali komunálny odpad triediť. Pritom by mal každý platiť len za to, čo nevyseparuje.

Odpadová legislatíva prechádza od roku 2016 veľkými zmenami. Dôvodom je fakt, že na Slovensku sa vyprodukuje takmer 2 mil. ton komunálnych odpadov a až takmer 80% z tohto množstva skončí na skládkach odpadov. Slovensko má pritom povinnosť do roku 2020 triediť a recyklovať 50 percent všetkých komunálnych odpadov. Zákon o odpadoch zaviedol systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov, kedy sa o všetok vytriedený odpad postarajú výrobcovia. Samosprávy takýto odpad stojí nula eur a zostávajú im len náklady na zmesový a biologicky rozložiteľný odpad.

(Odbor komunikácie MŽP SR/do)

Môžu slovenskí potravinári stratiť schopnosť konkurovať dovážaným potravinám?

Ceny potravín musia zohľadniť rast recyklačných poplatkov

Niekoľko dní pred tým, ako MŽP SR spustilo medzirezortné pripomienkové konanie k tzv. aplikačnej novele zákona o odpadoch, upozornili slovenskí potravinári na negatívne dôsledky ďalších zmien v odpadovej legislatíve. Tie podľa vyjadrení predstavitelov Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) výrazne negatívne zasiahnu do ekonomiky potravinárskych podnikov zvýšením nákladov na zabezpečenie triedenia a zhodnocovania odpadov z obalov. To reálne pocítia aj spotrebitelia na cenách slovenských potravín a ich dostupnosti pre zákazníka.

V úvode predstaviteľia SPPK informovali, že MŽP SR poslali vyše 70 pripomienok, ktoré neboli zapracované do pripravovanej novely zákona a ku ktorým ministerstvo

odmietlo diskutovať. Novela zákona o odpadoch tak prinesie ďalšie finančné zaťaženie pre potravinárov, zníženie možnosti podnikov investovať do pracovnej sily ako aj do technologického rozvoja a inovácií. Dá sa očakávať ďalšie zníženie množstva slovenských potravín na pulkoch obchodných reťazcov a zvýšenie ohrozenia zdravia slovenských spotrebiteľov z dôvodu dovozu zahraničných výrobkov pochybnej kvality.

K čomu môže dôjsť?

Podľa predstaviteľov SPPK novelou zákona sa ešte viac zvýšia náklady pre slovenských potravinárov, čím sa zníži ich konkurencieschopnosť voči dovážaným potravinám. To prinesie ďalšie zníženie množstva slovenských potravín na pulkoch obchodných reťazcov. Prečo dôjde k ďalším nákladom slovenských potravinárov? Hoci ide o výrobky obchodu, tak podľa návrhu novely zákona by mali za odpad z obalov privátnych značiek vyrábaných potravinárskymi podnikmi podľa požiadaviek obchodných reťazcov, platiť potravinári. Aj napriek tomu, že nerozhodujú ani o kvalite výrobkov s privátnou značkou a ani o obale, do ktorého sú zabalené. Preto SPPK tento návrh zásadne odmieta. Priniesol by im ďalšie obrovské navýšenie poplatkov do organizácií zodpovednosti výrobcov (OZV), čiže organizácií, ktoré za povinné osoby (výrobcom) plnia povinnosti súvisiace s rozšírenou zodpovednosťou výrobcov.

Pripomeňme, že rozšírenú zodpovednosť výrobcov (RZV), čiže povinnosť poslať sa o odpad, na ktorý sa premenia ich výrobky, keď doslúžia, zaviedol nový zákon o odpadoch. Ten – po niekoľkoročných diskusiách vstúpil do platnosti 1. januára 2016. Na základe jeho znenia za určené množstvo obalov a neobalových výrobkov platia výrobcovia buď organizáciám zodpovednosti výrobcov za to, že zabezpečia zber, triedenie a zhodnotenie vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu, alebo si môžu tieto povinnosti plniť sami – bez OZV. Hoci SPPK už na marcovej tlačovej besede tvrdila, že systém RZV bol zavedený bez diskusie s výrobcami a v rozpore so smernicou EÚ, je namieste pripomenúť, že počas niekoľkoročných diskusií viacerí odborníci tvrdili, že stúpnu náklady výrobcov a tie sa následne odzrkadlia na raste cien výrobkov. Žiaľ, nik z výrobcov sa vtedy neozval a tak kompetentní na rôznych fórach ubezpečovali, že nový zákon o odpadoch nebude mať vplyv na rast cien.

Realita je však iná. Zo stanoviska SPPK vyplýva, že zavedenie RZV znamená pre nich 5 až 10-násobné zvýšenie nákladov na odpady z obalov. Celkovo výrobcovia potravín stúpili náklady na odpady z obalov medziročne celkovo zo 7 miliónov eur (do roku 2016 fungoval Recyklačný fond a výrobcovia doň platili tzv. recyklačné poplatky) až na takmer 40 miliónov eur. Napriek takému masívnemu transferu finančných prostried-

kov sa však podľa vyjadrení potravinárov miera recyklácie odpadov z obalov na Slovensku v zodpovedajúcej miere nezvýšila. „Celý systém platia iba výrobcovia, pričom zberové spoločnosti, OZV, obce a občania sa iba vezú,“ píše sa v tlačovej správe. Ďalej obsahuje aj nasledovné prirovnanie: „Ako by reagoval občan, ak by mu od 1. júla 2016 stúpili poplatky za komunálny odpad napr. z pôvodných 20 eur až 10-násobne viac, čiže na 200 eur. A ako by reagoval občan, ak by od 1.1. 2018 (dátum účinnosti veľkej aplikatívnej novely) neplatil za odpad už 200 eur, ale až 400 eur? Presne toto sa v roku 2016 po zákone o odpadoch stalo slovenským potravinárom. Po roku a pol im z dôvodu ďalších pripravovaných legislatívnych úprav zákona o odpadoch (spomínaná aplikatívna novela) hrozí ďalšie zdraženie v odhade až o 100%. Pri výrobcach potravín však nejde o nízke ceny, ale o desiatistice eur.“

V súvislosti s návrhom aplikatívnej novely zákona o odpadoch predstavitelia SPPK tiež vyslovili obavy, že celý systém je netransparentný. Príčin je podľa nich viac. Výrobcovia systém platia, ale nevidia do reálnych nákladov na prevádzku systému a nemajú možnosť výšku poplatkov ovplyvniť, zmluvy v systéme sa uzatvárajú bez verejného obstarávania a na dlhé časové obdobie, presahujúce funkčné obdobie toho-ktorého starostu alebo primátora. Zákon o odpadoch považujú slovenskí potravinári za protiústavný, pretože má diskriminačný charakter k výrobcovi. Nechráni podnikateľské prostredie pred poškodzovaním, zvýhodňovaním, alebo znevýhodňovaním. Správna úprava zákona o odpadoch a posledné zásahy MŽP SR umožnia podľa SPPK rýchlu monopolizáciu trhu, ktorá povedie k značnému zníženiu konkurenčného prostredia a k dominantnému postaveniu OZV pri nastavovaní cenovej politiky (ďalší nárast poplatkov do OZV).

Z množstva ďalších výhrad SPPK k návrhu novely, ale aj k samotnému zákonu spomeňme ešte nasledovné:

- Občan má separovaný zber zadarmo, preto nie je motivovaný kupovať výrobky v opakovane používaných obaloch. Nedôsledné triedenie odpadu zároveň

vyvoláva dodatočné náklady na dotriedenie, ktoré musia hradiť výrobcovia.

- Systém ovládli záujmové skupiny, pre ktoré je nakladanie s odpadmi ich primárnym biznisom.
- Legislatívne prekážky bránia vytvoreniu konkurenčného prostredia medzi OZV. To za krátky čas viedlo k tomu, že dve najväčšie OZV majú zazmluvnených až 90% obcí. Na Slovensku tak v oblasti odpadov z obalov vzniká prakticky monopolná situácia a prevádzka systému bude stále drahšia.
- Obmedzuje slobodu výrobcov pri plnení si RZV na základe efektivity služieb ponúkaných OZV. Výrobcovi nastavil povinnosť mať zmluvu s OZV a medzi OZV vyvolal súťaženie o zmluvy s obcami. Týmto dochádza k závažnému obmedzeniu obce konať efektívne. Pričom všetko toto je v rozpore so zásadou „Náklad znáša výrobca.“
- Na to, že zákon nie je v súlade s ústavou SR upozornilo až 36. poslancov SR 25.10. 2015 Ústavný súd SR. Ten prijal návrh na ďalšie konanie, podnet ešte nie je uzavretý.

Predstavitelia SPPK tiež zástupcov médií informovali, že na negatívne dôsledky aplikatívnej novely zákona o odpadoch, ako aj na viaceré problematické ustanovenia samotného zákona upozornili listom aj slovenského premiéra R. Fica. Na Slovensku je sektor maloobchodu prakticky v rukách zahraničných obchodných systémov. SPPK žiada v uvedenom liste predsedu vlády SR, aby zastavil ústavné prerokovanie novely zákona o odpadoch v pripravenom znení. Od ministra životného prostredia SR László Sólymosa žiadajú nielen stiahnuť pripravenú novelu zákona, ale aj dôkladné vyhodnotenie vplyvu zákona a jeho novely na podnikateľské prostredie v oblasti potravinárstva na Slovensku a otvorenie skutočnej odbornej diskusie k danej problematike.

(rab/ do)

O stanovisko k niektorým výhradám SPPK k návrhu novely zákona sme požiadali aj MŽP SR a niektoré OZV (pozn. redakcie).

Stanovisko MŽP SR k výhradám SPPK

Aplikačná novela zákona o odpadoch neprináša monopolizáciu a zdražovanie celého systému

Tzv. aplikačná novela zákona o odpadoch, ktorej návrh znenia schválil v čase našej redakčnej uzávierky vládny kabinet, má okrem iného prehľadniť, zjednodušiť a zefektívniť systém odpadového hospodárstva. Vzhľadom na skutočnosť, že ešte v čase pripomienkovania jej návrhu vyjadrili k predloženému zneniu predstaviteľ SPPK určité obavy, v snahe o objektivitu sme požiadali o stanovisko k ich výhradám, ktoré sú na predchádzajúcej strane, aj MŽP SR.

Aplikačnou novelou neprinášame také zmeny, ktoré by mohli viesť k ďalšiemu navýšeniu platieb výrobcov do systému. Naopak, novela prináša viacero nových opatrení, ktoré vychádzajú z návrhov samotných výrobcov, týkajúcich sa transparentnosti celého systému a umožnenia efektívnejšej kontroly výrobcov v ich zmluvných OZV.

Prvoradým cieľom aplikačnej novely zákona o odpadoch bolo odstránenie tých nedostatkov v zákone, ktoré sa objavili počas jeho viac ako ročnej aplikácie v praxi. Počas prípravy návrhu novely a najmä počas legislatívneho schvaľovacieho procesu bola novela pripomienkovaná dotknutými pripomienkujúcimi subjektmi a tieto pripomienky boli so zástupcami MŽP SR individuálne diskutované s dotknutými subjektmi a počas rozporových konaní v rámci MPK sa hľadali riešenia, ktoré by boli akceptovateľné pre dotknuté subjekty. Výnimku nepredstavujú ani rokovania s SPPK. Mnohé tvrdenie v správe SPPK boli vyriešené v doterajšom procese schvaľovania návrhu novely.

Zároveň, nás mrzí tvrdenie, že ministerstvo odmietlo diskutovať. Envirorezort najväčší časový priestor venoval riešeniu a diskusiám práve pripomienok SPPK. Je dôležité povedať, že otázka návrhu týkajúceho sa výrobcov privátnych značiek,

ktorý sa uvádza v správe SPPK, bola taktiež predmetom viacerých stretnutí a na základe argumentov zo strany potravinárov bol tento návrh z novely zákona vypustený. Ako jeden z hlavných argumentov potravinárov na vypustenie tohto návrhu bol ten, že uvedený návrh bude mať za následok výrazné navýšenie poplatkov pre slovenských výrobcov. Na základe uvedeného bol návrh týkajúci sa výrobcov privátnych značiek v procese MPK z novely vypustený.

Pokiaľ ide o poplatky výrobcov v rámci nového systému, nie je pravda, že by táto oblasť nebola s výrobcami diskutovaná. Výrobcovia sami vyjadrili počas prípravy nového zákona o odpadoch (č.79/2015

Z.z.) ochotu znášať náklady v rámci RZV za svoje výrobky, ktoré uvádzajú na trh SR. Nová výška poplatkov do OZV sa navýšila o náklady, ktoré výrobcom reálne museli stúpnúť so zmenou systému nakladania s komunálnymi odpadmi v obciach. Je ťažké zo strany ministerstva posúdiť, či uvedené navýšenie poplatkov výrobcov bolo či nebolo dostatočne včas s nimi odkomunikované zo strany OZV.

Ministerstvo sa nestotožňuje v žiadnom prípade s názorom SPPK, že novela zákona prináša monopolizáciu a zdražovanie celého systému, navyše počas medzirezortného pripomienkového konania (MPK) prebehli aj rokovania s PMÚ, ktorý takúto obavu taktiež nevyjadril.

Mgr. Eleonóra Šuplatová,
riaditeľka Odboru odpadového hospodárstva MŽP SR

Aplikačná novela zákona o odpadoch prehľadná, zjednoduší a zefektívni systém odpadového hospodárstva. Taktiež sprísni jeho dodržiavanie. Zavádza totiž pokuty pre organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV), ak nezabezpečia zberné nádoby na triedený zber. Inými slovami, ak obec pocktivo triedi, no nemá kam vytriedený odpad dávať, je to chyba OZV a porušenie zákona.

Zmeny nastanú aj v prípade drobného stavebného odpadu. Konkrétne obce budú mať na výber zaviesť množstvový zber tohto druhu odpadu – to znamená, že výška poplatku bude priamo úmerná množstvu vyprodukovaného drobného stavebného odpadu, alebo obce budú môcť zaviesť paušálny poplatok za tento odpad, tak ako to bolo podľa predchádzajúceho zákona o odpadoch. Obec tak bude mať možnosť vybrať si taký systém, ktorý bude pre ňu a jej obyvateľov najvhodnejší.

Aplikačná novela zákona o odpadoch zároveň implementuje nové nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ o eliminácii používania ortuti a odstraňuje nedostatočnú transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení.

(Z tlačovej správy MŽP SR)

MŽP SR zintenzívnilo komunikáciu s obyvateľmi Vrakune

Proces verejného obstarávania brzdia špekulanti

Pri likvidácii environmentálnych záťaží je možné využiť pomoc z OPKŽP

O starej environmentálnej záťaži, ktorou je bývalá skládka CHZJD, sme v našom časopise viackrát písali. Napríklad na jeseň 2015, keď predstavitelia MŽP SR informovali o výsledkoch geologického prieskumu. Ten stál 230 000 eur a potvrdil dlhodobé podozrenia, že priamo na skládke sa pod povrchom nachádzajú vo vysokej koncentrácii pesticídy, benzény, herbicídy, ba aj polychlórované bifenyle (PCB). Nepotvrdil sa však prienik týchto látok do Malého Dunaja a podľa modelov by za súčasnej situácie uvedené nebezpečné látky dosiahli zdroje pitnej vody v okolí za desiatky rokov.

Pripomeňme, že bývalá skládka CHZJD bola povolená v roku 1966 a uzatvorená v roku 1979. Vznikla zavezením časti ramedna Malého Dunaja v mestskej časti Vrakúňa. Plocha skládky, ktorá už dávno zarástla trávou, je cca 46 tisíc metrov štvorcových. Je na nej približne 120 tisíc kubických metrov odpadu, ktorý CHZJD produkovali. Vtedy ju

zaviezli inertným materiálom. No v deväťdesiatych rokoch sa zistilo, že hladina podzemných vôd stúpa (po sprevádzkovaní Vodného diela Gabčíkovo) a dosiahla úroveň vyvezeného odpadu a kontaminovanej pôdy. A to bolo dôvodom, prečo je od roku 2002 v mestskej časti Vrakúňa zákaz používať vodu zo studní. To znamená, že obyvatelia by ju nemali používať ani na pitie, ani na varenie, ani na polievanie záhrad. Keďže zákaz trvá už takmer 15 rokov a obyvatelia nemali dostatok informácií o problematike, ktorá zasahuje aj Podunajské Biskupice, začali sa šíriť fámy, že aj voda z verejného vodovodu je kontaminovaná. Obavy občanov vyústili nielen do petícií, ale aj do štrajkovej pohotovosti.

Ďalšie záťaž na pleciach štátu

Problematikou starých environmentálnych záťaží sa zaoberala aj Vláda SR

MŽP SR zintenzívnilo komunikáciu s verejnosťou o problematike súvisiacej so starou skládkou vo Vrakuni aj prostredníctvom špecializovanej stránky www.minzp.sk/vrakuna/ a mailu vrakuna@enviro.gov.sk, na ktorom odborníci z ministerstva zodpovedali už na desiatky otázok od obyvateľov.

v novembri minulého roku. Rozhodla, že bývalú skládku Chemických závodov Juraja Dimitrova (CHZJD) v bratislavskej mestskej časti Vrakúňa odstráni MŽP SR. Skládka vo Vrakuni predstavuje jednu zo šiestich lokalít, v prípade ktorých okresné úrady v sídle kraja zastavili konanie o určení povinnej

osoby v zmysle zákona o environmentálnych záťažach. Určenie príslušného ministerstva je nevyhnutné kvôli čerpaniu finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Odstaňovanie environmentálnych záťaží patrí medzi priority MŽP SR. „Osobitne skládka CHZJD patrí medzi naše najvyššie priority. Ministerstvo napriek procesným nutným krokom už konalo a koná a doteraz nečakalo so založenými rukami. Máme projekt, urobili sme geologický prieskum rizík skládky, požiadali o dočasnú stavebnú uzáveru a pravidelne sa zúčastňujeme na verejných zhromaždeniach vo Vrakuni, kde informujeme občanov. Napríklad v júni sme im predstavili aj projekt. Minister László Sólymos sa stretol aj s vedením Mestskej časti Bratislava – Vrakunä,“ povedal po zasadnutí vládneho kabinetu vlni v novembri štátny tajomník ministerstva životného prostredia Boris Susko.

Na sanáciu skládky vo Vrakuni sa má použiť metóda enkapsulizácie (nepriepustná bariéra), ktorou sa obsah skládky zaizoluje od okolitého prostredia. Predpokladané náklady sú okolo 20 až 25 miliónov eur. Výdavky by sa hradili najmä z OPKŽP.

Zlepšili komunikáciu s obyvateľmi

„Čoskoro začneme realizovať samotnú sanáciu skládky. No považujem za dôležité ubezpečiť Vrakunčanov, že nič nezanedbávame a robíme všetko preto aby sme ich dedičstva socializmu zbavili,“ vyhlásil minister životného prostredia László Sólymos začiatkom júla tohto roku, keď spolu so zástupcami Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra skontrolovali činnosť vrtov monitorujúcich skládku odpadu v bratislavskej Vrakuni. V okolí skládky je v súčasnosti monitorovaných 18 vrtov. Vďaka nim Štátny geologický ústav Dionýza Štúra pravidelne analyzuje znečistenie podzemných vôd. Metodika monitoringu je postavená na pravidelnom odoberaní vzoriek, ktoré sa následne posielajú do akreditovaných laboratórií na chemickú analýzu. „Pred vzorkovaním je však dôležité vykonať meranie hladiny podzemnej vody a prečistenie vrtu, pričom vrt sa prečisťuje až do ustálenia sledovaných terénnych ukazovateľov,“ doplnil generálny riaditeľ Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Branislav Žec. Získané informácie následne MŽP SR zdieľa napríklad s dotknutými samosprávami a úradmi. Čoskoro by k osemnástim aktívnym vrtom mali pribudnúť ďalšie kontroly podzemných vôd. V určitých prípadoch aj zo studní. „Zároveň som sa rozhodol ísť nad rámec doterajších zvyklostí a zintenzívniť priamu komunikáciu s obyvateľmi, keďže sa v posledných týždňoch zjavilo viacero mýtov a poloprávd. Osobne preferujem otvorenú konštruktívnu diskusiu,“ povedal minister László Sólymos. Ministerstvo životného prostredia preto na svojom webe vytvorilo

podstránku venovanú informáciám o riešení skládky. Zároveň vznikol nový mail vrakuna@enviro.gov.sk, na ktorom odborníci z ministerstva odpovedajú na otázky obyvateľov.

Kontroly vybraných studní

Výskumný ústav vodného hospodárstva (VÚVH) odštartoval 19. júla aj kontroly vybraných studní v susedstve skládky vo Vrakuni. Doplnkové kontroly sú odpoveďou envirorezortu na obavy miestnych obyvateľov šíriace sa v súvislosti so skládkou. Domové studne boli zvolené tak, aby plnohodnotne doplnili údaje získavané z monitorovacích vrtov umiestnených v blízkosti skládky. Vzorky z domových studní po odobratí odviezli do Národného referenčného laboratória pre oblasť vôd na Slovensku. Tam analyzovali viaceré organické ukazovatele ako sú prchavé chlórované uhľovodíky, alifatické a prchavé aromatické uhľovodíky, organochlórované pesticídy a polárne pesticídy. A závery analýz? „Analýzy vody zo studne potvrdili výsledky, ktoré sme už skôr získali z osemnástich monitorovacích vrtov, ktoré spravuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra“ uviedla generálna riaditeľka VÚVH Ľubica Kopčová.

Na základe doterajších výsledkov možno konštatovať, že z analýz 68 znečisťujúcich látok iba jedna (tetrachlórétén) bola štvornásobne prekročená oproti povoleným limitom pre pitnú vodu. Z ostatných zlúčenín boli pozitívne koncentrácie zistené pri pesticídoch v šiestich prípadoch (hexachlórkyklohexán - alfa, beta, gama, delta; atrazín; prometryn) avšak ich koncentrácia neprekročila povolené množstvo. „Zároveň sme v spolupráci so starostom Vrakune a odborníkmi zo Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra organizačne zabezpečili ďalšie odbery vôd zo studní obyvateľov Vrakune,“ ukončila Kopčová.

Proces verejného obstarávania ohrozený

Doplnkové kontroly vybraných studní inicioval šéf envirorezortu László Sólymos. Podľa jeho slov ide o reakciu na obavy obyvateľov a odpoveď na nepresnosti a polopravdy, ktoré sa šíria v súvislosti so skládkou. „Vrakunčania si zaslúžia byť informovaní. Preto im čoskoro do schránok príde aj špeciálny informačný materiál s informáciami o environmentálnej záťaži,“ uviedol minister Sólymos.

Na riešení environmentálnej záťaže ministerstvo intenzívne pracuje. Envirorezort aj naďalej pokračuje v diskusiách s predstaviteľmi samospráv a aktuálne prebieha verejné obstarávanie na sanáciu skládky. Podľa vyjadrenia ministra L. Sólymosa však verejné obstarávanie poznačili aktivity

MŽP SR je podľa vládou schváleného materiálu zodpovedné aj za odstránenie ďalších skládok priemyselných odpadov, a to konkrétne v Ružinove – lokalita Čierne les, v Myjave – skládka galvanických kalov Holičov vrch a v Komárne – lokalita Harčáš. V dvoch prípadoch, Martin – kasárne SNP a Sliač – letecké kasárne, prevezme zodpovednosť za odstránenie environmentálnej záťaže Ministerstvo obrany SR. Pôvodca v týchto prípadoch zanikol a okresné úrady v sídle kraja nemohli určiť povinnú osobu zodpovednú za odstránenie týchto environmentálnych záťaží.

Podľa zverejnených informácií je v súčasnosti v Informačnom systéme environmentálnych záťaží evidovaných 1758 lokalít, z toho potvrdených je 298. Na ich riešenie je do roku 2021 potrebných 210 miliónov eur. Slovensko môže na tento účel čerpať eurofondy vo výške 180 miliónov eur.

špekulantov. „Môžem sa len domnievať, čo je dôvodom ich konania. Budem preto vyvíjať úsilie, aby poslanci do novely zákona o verejnom obstarávaní zahrnuli ustanovenia, ktoré rôznym špekulantom zabránia hatiť proces verejného obstarávania,“ uviedol minister s tým, že na Slovensku máme v súčasnosti otvorené verejné obstará-

vanie na 18 lokalít s environmentálnymi záťažami, ktoré nie je ukončené pre rôzne nezmyselné námietky.

V súčasnosti taktiež prebieha získavanie súhlasu dotknutých majiteľov pozemkov, na ktorých sa samotné izolovanie skládky bude uskutočňovať.

(do)

**Ekologický odvoz elektroodpadu si možno objednať
aj cez internet**

Dostali nový domov

**ENVIDOM venoval 5 centov za každý vyzbieraný kg elektroodpadu
bratislavskej ZOO na výstavbu pavilónu vlkov**

Tisíce detí, ktoré pri príležitosti konca školského roka alebo cez prázdniny navštívili Zoologickú záhradu v Bratislave, mohli obdivovať aj novú atrakciu – pavilón vlkov. Rozprestiera sa na ploche takmer 4200 štvorcových metrov v lesnej časti ZOO. Vybudovaním nového chovného zariadenia tak majú vlky po rokoch vhodné, vyhovujúce a dôstojné podmienky na život. Na jeho výstavbu prispeli významným dielom aj sponzori. Jedným z hlavných sponzorov bolo aj združenie ENVIDOM.

So zástupcami ZOO Bratislava rokovali predstavitelia združenia ENVIDOM od roku

2014. Cieľom spolupráce bolo hľadať cesty ako propagovať mobilné zbory elektroodpadu, zvýšiť environmentálne povedomie obyvateľov a zároveň pomôcť financovať výstavbu chovného zariadenia pre vlkov. Združenie ENVIDOM sa rozhodlo prispieť na výstavbu chovného zariadenia sumou 5 centov za každý kilogram vyzbieraného

odpadu v rámci mobilných zberov v Bratislave. Získané prostriedky poslúžili na vybudovanie výbehu v lesnatej časti ZOO s vyhlídkou pre návštevníkov, ktorí z nej už niekoľko mesiacov môžu bezpečne pozorovať život vlkov v prostredí podobnom voľnej prírode.

K propagácii projektu prispela jednak webstránka (www.zberelektroodpadu.sk), ale i kampaň prostredníctvom letákov a tlačových správ v médiách. Vzhľadom na to, že išlo o zaujímavú a verejnou pozitívne vnímanú myšlienku – zadarmo odviezť z domu elektrospotrebič a záro-

veň podporiť vlky v ZOO, projekt sa stretol so širokou odozvou. Záštitu nad zbermi s finančnou podporou pre ZOO prevzalo Ministerstvo životného prostredia SR a Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy. Celkovo ENVIDOM z mobilných zberov odovzdal na pavilón vlkov sumu 10 936 EUR.

O mobilné zbery rastie záujem obyvateľov

ENVIDOM – Združenie výrobcov elektrospotrebičov pre recykláciu už od roku 2005 v spolupráci s miestnymi úradmi organizuje mobilné zbery, ktoré pomáhajú riešiť nedostatok zberných dvorov v Bratislave a poskytuje tak službu občanom, ktorí nemajú možnosť odviezť svoje staré spotrebiče na zberné dvory. Za ten čas ENVIDOM vyzbieral v Bratislave 876 ton elektroodpadu, pričom sa ročne do zberu zapojilo priemerne 2055 bratislavských domácností. Špecializuje sa najmä na zber bielej techniky. Spotrebiče tejto kategórie, akými sú napríklad chladničky, práčky či sporáky, sú ťažké a objemné, preto majú občania obzvlášť problém svojpomocne ich odviezť na zberný dvor. Navyše, staré chladničky a mrazničky predstavujú hrozbu aj pre životné prostredie.

V snahe vyjsť občanom ešte viac v ústrety ENVIDOM rozšíril už pred dvoma rokmi mobilný zber aj počas pracovných dní – zaviedol bezplatný mobilný zber elektroodpadu z bielej techniky. V jednotlivých mestských častiach Bratislavy si teda môžu občania jednoducho objednať on-line odvoz cez www.zberelektroodpadu.sk.

Občania – nielen Bratislavy a jej častí, ale celého Slovenska majú možnosť ekologicky sa zbaviť starých elektrospotrebičov viacerými spôsobmi. Buď prostredníctvom spätného odberu (priamo v predajniach pri kúpe nového odoberú starý, alebo tam zbierajú aj drobný elektroodpad), alebo môžu elektroodpad odovzdať na zberných dvoroch. Tretou možnosťou sú zbery v rámci kalendárových či mobilných zberov, ktoré organizujú obce zvyčajne dvakrát do roka. Okrem Bratislavy a jej častí ENVIDOM realizuje napr. v Žiline mobilný zber elektroodpadu tak, že si mesto v stanovený sobotný termín určí stojiská v jednotlivých mestských častiach, kde ENVIDOM pristaví nákladné autá. Obyvateľom, ktorí tam elektroodpad donesú, ho naložia a bezplatne odvezú priamo k spracovateľovi. Dvakrát do roka môžu aj občania Trenčína a Košíc nahlásiť žiadosť o odvoz elektroodpadu zo svojej domácnosti na mestský úrad a ENVIDOM ich v stanovený termín priamo pred ich bytovkami pozbiera.

Na základe stúpajúceho záujmu o on-line odvoz však ENVIDOM analyzuje rozšírenie tejto služby aj v iných mestách Slovenska.

(rab)

ENVIDOM – Združenie výrobcov elektrospotrebičov pre recykláciu už 2. mája 2016 ako prvá organizácia na Slovensku získala autorizáciu na činnosť organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV) pre elektrozariadenia (predtým pôsobila ako kolektívna organizácia). Pre svojich klientov na neziskovom princípe zabezpečuje zber a recykláciu elektroodpadu. ENVIDOM zastupuje výrobcov a dovozcov elektrozariadení, ktorí systém aj riadia. Špecializuje sa na kategórie 1 a 2 - veľké a malé domáce spotrebiče (tzv. biela technika) a kategóriu 6 - elektrické a elektronické nástroje. S cieľom komplexnej ponuky služieb zabezpečujeme prostredníctvom svojich zmluvných partnerov aj zber a recykláciu elektroodpadu z kategórií 3 - Informačné technológie, 4 - Spotrebná elektronika a 7 - Hračky, zariadenia určené na športové a rekreačné účely. ENVIDOM má dostatok zberných miest, uzatvorené funkčné zmluvy s obcami, zberovými spoločnosťami a spracovateľmi a je schopný organizačne aj finančne pokryť zberom elektroodpadu celé územie Slovenska. Pokiaľ ide o minimálne ciele zberu stanovené legislatívou, tak za rok 2016 ich nielen splnili, ale aj prekročili. Dokonca o 1204 ton.

V oblasti environmentálnej výchovy na Slovensku absentuje silný mediálny nástroj

Cieľom je poskytovanie kvalitných služieb

RECobal musel presvedčiť výrobcov i obce, že je rovnocenným hráčom voči konkurencii

RECobal, s. r. o. patrí k tým OZV, ktoré začali svoju činnosť až na základe nového zákona o odpadoch. Nemá teda skúseností z predchádzajúceho obdobia, kedy viaceré terajšie OZV pôsobili ako kolektívne systémy alebo oprávnené organizácie. Čo bolo tým rozhodujúcim impulzom, že ste sa rozhodli založiť novú OZV a podnikať v tejto oblasti?

- Rozhodujúcim momentom pre vznik OZV RECobal bolo schválenie zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch, ktorý vytvoril nové podmienky pre uplatňovanie rozšírenej zodpovednosti výrobcov v SR a zároveň stanovil podmienky na ukončenie nesystémového prvku na trhu s odpadmi - Recyklačného fondu. Tieto skutočnosti boli pre naše rozhodnutie kľúčové. Považovali sme ich za správny krok MŽP SR k harmonizácii právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva SR s európskym právom, smernicami o odpadoch a obaloch. Z nášho pohľadu tým došlo k odstráneniu najväčších prekážok voľného obchodu a hospodárskej súťaže. Povedzme si otvorene, že Recyklačný fond za desaťročie svojho pôsobenia neprispel k tomu, aby sa Slovensko stalo lídrom v európskej recyklácii, ale naopak ho, napriek svojej existencii, dostal až na samotný chvost. Toto je skutočný výsledok pôsobenia RF a nie to, že vytvoril určité spracovateľské kapacity pre vybraných slovenských podnikateľov.

To, že RECobal patrí k novým subjektom na trhu odpadového hospodárstva SR, je zároveň jeho výhodou i nevýhodou. Ako nováčik sme museli presvedčiť výrobcov i obce, že sme minimálne rovnocenným

hráčom voči konkurencii, ktorá pôsobí na domácom trhu už niekoľko rokov. Nebolo to jednoduché, ale nám sa to v uplynulých mesiacoch podarilo.

To, že sme nepôsobili v ére bývalých oprávnených organizácií, vnímame ako svoju výhodu. Aj tu si môžeme položiť otázku, či roky 2005 – 2015, keď tu pôsobilo 13 organizácií patria k tomu najlepšiemu v triedenom zbere a zhodnocovaní odpadov z obalov v SR. V tomto čase sa mohol stať zástupcom výrobcov prakticky každý, čo sa však v praxi neukázalo ako efektívne riešenie pre triedenie a spracovanie odpadov. Predpokladám, že efektívnosť sa prejavila niekde inde. Výrobcovia neboli povinní podieľať sa na financovaní triedeného zberu na komunálnej úrovni a samotné obce túto úlohu nezvládali.

Akú taktiku ste zvolili, aby ste získali dostatočný počet klientov z radov povinných osôb a tiež aj obcí, pre ktoré zabezpečujete a budete zabezpečovať zber a zhodnotenie vytriedených odpadov?

- So získavaním klientov a obcí sme sa museli prvýkrát vysporiadať ešte pred podaním samotnej žiadosti o udelenie autorizácie na činnosť OZV. Tento proces začal na jeseň 2015. V tomto čase začala naša úzka spolupráca s poradenskou spoločnosťou Reclay Slovensko, ktorá poskytovala svoje služby početnej skupine zahraničných klientov uvádzajúcich svoje výrobky na

Ing. Claudia Gettler

slovenskom trhu. Táto skupina tvorí dodnes náš kmeňový základ výrobcov. Väčším problémom bolo získanie zmlúv o budúcich zmluvách zo strany miest a obcí. Samospráva nedôverovala novej, neoverenej značke a prikláňala sa radšej k tradičným oprávneným organizáciám. I napriek počiatčným problémom sme dokázali zazmluvniť dostatočný počet obcí, ktorý zodpovedal zákonným predpokladom na získanie autorizácie na činnosť OZV.

Dnes už je situácia úplne iná – OZV RECobal nemá problém získavať nové zmluvy s obcami. Ba dokonca musí odmietať mnohé ponuky zo strany samospráv na uskutočňovanie triedeného zberu.

Túto skutočnosť považujeme za výsledok nášho doterajšieho prístupu k všetkým aktérom, s ktorými spolupracujeme pri plnení vyhradených povinností výrobcov obalových a neobalových výrobkov. Naším

cieľom nebolo dosiahnuť okamžitý vysoký trhový podiel v SR. Zamerali sme sa na poskytovanie kvalitných služieb v korektnej spolupráci so zástupcami miest a obcí, zberovými spoločnosťami a spracovateľmi druhotných surovín.

Pre koľko obcí v SR zabezpečujete v súčasnosti triedený zber komunálneho odpadu? Môžete tiež povedať, pre koľkých výrobcov a dovozcov obalov a neobalových výrobkov zabezpečujete plnenie úloh spojených s rozšírenou zodpovednosťou výrobcov?

- Nie je žiadnym tajomstvom, že v súčasnosti zabezpečujeme triedený zber zložiek komunálneho odpadu v 37 obciach s celkovým počtom obyvateľov 50.984, čo zodpovedá približne 1 % z celkového počtu obyvateľov SR. Naše zmluvné obce sa nachádzajú v Košickom, Banskobystrickom, Nitrianskom a Trnavskom kraji.

Počet výrobcov, ktorí sa stali našimi klientmi, sa blíži k 200. Veríme, že tento počet bude aj naďalej narastať, pretože sa o naše služby zaujíma stále viac a viac domácich i zahraničných výrobcov.

Splnili ste stanovené ciele za druhý polrok 2016? S plnením ktorých úloh ste mali najväčšie problémy?

- Všetky naše povinnosti pre rok 2016 sme splnili. Dosiahli sme potrebný súhrnný zberový podiel pre výrobcov združených v OZV RECobal, ako aj zákonom stanovené ciele zhodnotenia a recyklácie podľa jednotlivých obalových materiálov pre všetkých našich klientov. To bolo našou prvoradou úlohou. Rozšírená zodpovednosť výrobcov predpokladá, že zastupujúce organizácie pre nich splnia všetky prenesené povinnosti.

Najväčším problémom sa ukázalo dosiahnuť potrebný zberový podiel, pretože mnohé obce, v ktorých vykonávame triedený zber zložiek odpadov, dlhodobo dosahovali v tejto oblasti podpriemerné výsledky. Bolo potrebné zintenzívniť prácu s verejnosťou i zefektívniť samotný zber a procesy dotriedňovania vyzbieraných komodít. Je to dedičstvo predchádzajúcich období, keď sa triedený zber uskutočňoval iba formálne a v mnohých obciach skoro vôbec.

Kto a na základe akých podkladov kontroluje plnenie stanovených cieľov (podklady získava MŽP SR len od OZV, alebo aj od zhodnocovateľov, zberoviek, povinných osôb, obcí)? Kto v súčasnosti potvrdzuje údaje o množstvách vytriedeného a na zhodnotenie odovzdaného KO?

- Kontrolnú úlohu v celom systéme má predovšetkým štát. Vykonáva ju prostredníctvom hlásení, ktoré zasielajú jednotlivé OZV na MŽP SR a samozrejme, tiež prostredníctvom Slovenskej inšpekcie životného prostredia. Napríklad do konca januára zasielajú OZV zoznam zastúpených výrobcov,

do konca apríla zase zoznam obcí, s ktorými má na príslušný kalendárny rok OZV uzatvorené zmluvy o účasti v systéme združeného nakladania s vyhradeným prúdom odpadu a do konca júla rozsiahlu správu o činnosti za predchádzajúci kalendárny rok.

Rezort vychádza aj z iných informačných zdrojov ako sú hlásenia OZV - často informácií poskytujú prevádzkovatelia zariadení na zhodnocovanie odpadov, často zberové spoločnosti a určité informácie sú dostupné cez štatistické hlásenia. Samotní výrobcovia majú registračnú povinnosť. Rezort tak disponuje dostatočným množstvom podkladov na svoje rozhodovanie a má prehľad o jednotlivých účastníkoch v celom systéme.

Potvrdenie o materiálovom toku má tiež svoje pravidlá. Vyhláška 373/2015 Z.z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov stanovuje presnú formu, čo má takéto potvrdenie obsahovať a musí byť z neho zrejmé, ktoré prvé zariadenia na zhodnocovanie odpadov skutočne zhodnotilo, príp. ktorá prvá zberová spoločnosť uskutočnila jeho zber. Konečným potvrdzovateľom zhodnotenia je však príslušná obec. Aby mohla vierohodne uvedené skutočnosti overiť, potrebuje disponovať relevantnými dokladmi, potvrdzujúcimi celý materiálový tok. OZV RECobal obciam tieto doklady pravidelne poskytuje. Trváme na origináloch alebo úradne overených dokladoch materiálového toku, aby bolo jednoznačné, že takýto doklad nie je účelovo vyrobený a je na nerozoznanie od originálu.

Znamená to teda, že toľko kritizované potvrdenky (väčšina boli len virtuálne) už neexistujú?

- Žiaľ, toto potvrdiť nemôžem, pretože občas sa stretávame v praxi s dokladmi materiálového toku, ktoré javia všetky znaky virtuálnych potvrdení. Mám na mysli niekoľkonásobné kópie nečitateľných dokladov, ktoré sa tvária akoby pochádzali z pravých originálov. Navyše, nemôžeme ani vylúčiť porušovanie pravidla o tom, že doklady materiálového toku sa môžu použiť iba raz.

Ak jedna zberová spoločnosť spolupracuje s viacerými OZV a s viacerými obcami, akým spôsobom je garantované, že objemy vytriedeného odpadu z tej-ktorej obce budú zodpovedať realite?

- Toto je pomerne častý prípad z praxe, nakoľko je bežným javom, že zberová spoločnosť pôsobiaci v nejakom regióne, poskytuje služby viacerým OZV. Všetko záleží na dohode so zberovou spoločnosťou, ktorej záujmom by malo byť poskytovať kvalitné služby všetkým rovnako. Je možné vytvoriť zbery pre jednotlivé OZV, čo by znamenalo, že nedôjde k zmiešaniu objemu medzi obcami rôznych OZV. V prípadoch,

kde to nie je možné, je stanovené pravidlo pomerného prerozdelenia vyzbieraných komodít (podľa počtu obyvateľov, počtu vyzbieraných kontajnerov, príp. vriec).

Plnenie zákonom stanovených cieľov si vyžiadalo aj rast recyklačných poplatkov oproti predchádzajúcim rokom a systému, kedy fungoval Recyklačný fond. Tie sa zvýšili pri niektorých komoditách až 10, 16-násobne. Ako reagujú na takýto rast poplatkov výrobcovia, za ktorých plníte ich povinnosti?

- Výrobcovia vo všeobecnosti prísne sledujú všetky náklady spojené s ich podnikaním, preto žiadneho z nich neteší skutočnosť, že došlo medziročne ku skokovitému nárastu tzv. recyklačných poplatkov, či presnejšie nákladov na plnenie ich vyhradených povinností. Tu si však musíme uvedomiť, že rozšírená zodpovednosť výrobcov v rokoch 2005 – 2015 nemala nič spoločné so zabezpečovaním skutočných zberov a zhodnocovaním zložiek komunálneho odpadu, oni sa na ňom finančne nepodieľali. Celé financovanie znášali obce a mestá výberom miestnych poplatkov. Marginálne príspevky poskytoval na tento účel Recyklačný fond a jedna z oprávnených organizácií. Vzhľadom k tomu, že obce pocítili na vlastnej koži finančnú náročnosť triedenia a zhodnocovania odpadu, začali uprednostňovať skládkovanie ako najlacnejšiu alternatívu nakladania s komunálnym odpadom. Tu platila priama úmera – čím viac skládkujem, tým viac šetrím rozpočet vlastnej obce. Práve v tomto momente nastalo historické zlyhanie Recyklačného fondu a oprávnených organizácií, ktoré nepresmerovali financie na podporu miestnych systémov triedeného zberu. RF uprednostňoval financovanie recyklačných zariadení a oprávnené organizácie za symbolické príspevky „plnili“ zodpovednosť výrobcom zaužívanými spôsobmi.

Zmenou filozofie financovania triedeného zberu došlo k tomu, že výrobcovia boli konfrontovaní so skutočnými nákladmi na zber a recykláciu odpadu zo svojich vlastných výrobkov uvedených na slovenský trh. To precitnutie nebolo príjemné, pretože skutočnosť prekročila ich očakávania.

Je potrebné zdôrazniť, že sa stalo iba to, čo už bolo dávno uplatňované v okolitých krajinách. Výrobca musí zodpovedne kontrolovať celý životný cyklus svojho výrobku a finančne sa podieľať na jeho zbere, dotriedení a zhodnotení. Na Slovensku sú náklady na tieto činnosti pomerne vysoké, ba dokonca prekračujú náklady v Rakúsku, či Nemecku. Je to spôsobené neefektívnymi systémami zberu, nízkou výťažnosťou zozbieraných zložiek odpadu ako aj vysokými nákladmi na samotný zber. Postupne však bude nahrádzaním zastaralých systémov zberu dochádzať k znižovaniu nákladov, a to by mohlo znamenať aj prípadné znížovanie nákladov pre samotných výrobcov.

Viaceré problémy pri uplatňovaní zákona o odpadoch v praxi má odstrániť návrh tzv. aplikačnej novely zákona. Dávali ste k návrhu nejaké konkrétne pripomienky? Aké problémy, ktoré priniesol nový zákon o odpadoch, by sa mali v prvom rade vyriešiť, aby sa ciele zákona podarilo dosiahnuť?

- Pripravovaná novela reaguje aj na určité problémy, ktoré sa vyskytli za posledného poldruha roka v oblasti plnenia vyhradených povinností výrobcov. Podľa nášho názoru je potrebné určité veci zmeniť, aby systém napredoval. Ide o prísne regulovaný trh, kde je potrebné lepšie zadefinovať úlohy, zodpovednosť a postavenie jednotlivých aktérov, ale zároveň prísne dbať na to, aby sa udržala ich vzájomná vyváženosť. Nie je možné napríklad jednostranne systém nastaviť v iba prospech obcí či výrobcov.

Procesu pripomienkovania sme sa aktívne zúčastnili. Navrhovali sme upraviť niektoré pravidlá fungovania Koordináčného centra pre obaly, predovšetkým diskriminačné ustanovenia pri prerozdelení finančnej zodpovednosti a pri losovaní nezazmluvnených obcí medzi jednotlivé OZV. Zároveň sme navrhli nový spôsob kontroly materiálového toku odpadu z obalov, ktoré nie sú súčasťou komunálneho odpadu pochádzajúceho od jeho držiteľov. Išlo o ustanovenie nahrádzajúce zrušený § 58 zákona. Prax ukazuje, že zrušením tohto paragrafu sa otvorili možnosti nielen na problematic-

ké obchodovanie s týmto prúdom odpadu, čo znamená ďalšiu finančnú záťaž pre výrobcov, ale otvára sa tým možnosť aj na virtuálne plnenie cieľov zhodnotenia a recyklácie.

Návrh novely správne reaguje na nečinnosť Koordináčného centra pre obaly, pretože tento subjekt si neplní zákonné povinnosti a stáva sa problémom. Je to na škodu vecí, pretože miesto toho, aby na trhu fungovala nová autorita pozitívne ovplyvňujúca diania v sektore, máme tu nefungujúci prvok.

Kto získava prostriedky zo zobchodovania vytriedených komodít a na čo ich používa? (obce, zberovky, OZV?)

- Zákon 79/2015 Z.z. o odpadoch jednoznačne prisudzuje výnosy z predaja druhotných surovín výrobcom resp. OZV, ktoré ich zastupujú. Je to aj pochopiteľné – pokiaľ výrobca financuje všetky náklady súvisiace so zberom a zhodnotením, nie je možné práve jedinú výnosovú položku priradiť niekomu inému. V praxi sa však často stretávame s predstavami, že tento výnos by mal byť príjmom zberovej spoločnosti alebo obce. Výnosy zo zobchodovaných komodít iba znižujú celkovú finančnú náročnosť celého systému a tvoria jeho neoddeliteľnú súčasť. Znamená to, že sú zahrnuté do celkovej bilancie organizácie zodpovednosti výrobcov. Nedá sa hovoriť o konkrétnej účelovosti použitia týchto výnosov.

Pribúdajú Vám nové obce, alebo plánujete s niektorými zrušiť zmluvný vzťah, ak áno, tak prečo?

- Momentálne sa Slovensko nachádza v stave, keď začína pribúdať obcí bez zmluvy s OZV. Je to spôsobené skutočnosťou, že obce sami využívajú možnosť ukončenia zmluvy s OZV v prípadoch, keď dochádza k porušovaniu zmluvných vzťahov, príp. je takáto možnosť otvorená aj zo strany OZV. Podľa mojich informácií došlo k hromadným výpovediam pre obce zo strany dvoch najväčších OZV, čo prinesie problémy na konci kalendárneho roku. Za problematické považujem predčasné ukončenie zmluvy s obcami v skoršom termíne ako k 31. 12. 2017, pretože tieto výpovede narušujú nepísané pravidlo ukončovania zmlúv počas kalendárneho roka. Podľa predstavy týchto OZV sa má už pre 4. štvrtrok 2017 uskutočniť losovanie nezazmluvnených obcí medzi všetky OZV, čo by znamenalo podstatné zníženie nákladov pre konkrétnu OZV a prakticky prerozdelenie ich nákladov na niekoho, kto tento stav nezavinil.

OZV RECobal doposiaľ nezrušila zmluvný vzťah so žiadnou obcou.

Akým spôsobom zvyšujete informovanosť občanov o význame triedenia a zhodnocovania komunálneho odpadu?

- Využívame všetky dostupné prostriedky k tomu, aby sme informovali občanov o možnostiach, ako predchádzať vzniku odpadov, či ako sa konkrétne zapojiť do systémov zberu priamo v obciach. V menších obciach sú osvedčené letáky do každej domácnosti, informácie na úradných tabuliach, oznamy prostredníctvom obecných rozhlasov, ale aj prostredníctvom regionálnych televízií, či webových stránok jednotlivých obcí.

Kde sú podľa Vás rezervy v environmentálnej výchove a pri formovaní správnych postojov obyvateľov k životnému prostrediu, resp. k odpadom ako surovine 21. storočia?

- Rezervy vidím v neefektívnej a mnohorakej informovanosti obyvateľov zo strany jednotlivých OZV. Každá OZV vynakladá prostriedky na informovanie verejnosti o potrebe triedenia zložiek komunálneho odpadu na regionálnej i celoštátnej úrovni. Formálne si tak všetci splnia svoje povinnosti. Absentuje však silný mediálny nástroj, ktorý vie reálne ovplyvniť konanie cieľových skupín. Za takýto nástroj považujem reklamný priestor v najsledovanejších médiách. Pokiaľ sú spotrebiteľia konfrontovaní veľkými reklamnými kampaňami zameranými na spotrebu, mali by byť zároveň informovaní o dôsledkoch svojho konzumného spôsobu života na životné prostredie a zároveň o možnostiach a potrebe ich osobnej účasti pri predchádzaní vzniku odpadov, či správnom nakladaní s nimi priamo v ich domácnostiach.

(rab/do)

Verejná súťaž návrhov na kontajnerové stojisko pre Bratislavu

**Miesto, kam vynášame smeti, nemusí okoloidúcich len odpudzovať,
ale prispievať k formovaniu ich estetického cítenia**

Hlavné mesto SR Bratislava a mestská spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) vyhlásili v marci verejnú ideovú súťaž na návrh riešenia kontajnerového stojiska pre Bratislavu. Záštitu nad súťažou prevzal primátor hlavného mesta Ivo Nesrovnal, ktorý spoločne s generálnym riaditeľom spoločnosti OLO Branislavom Cimermanom a hlavnou architektkou hlavného mesta Ingrid Konrad, v pondelok 26. 6. 2017 v Primaciálnom paláci oficiálne predstavili víťazné návrhy a odovzdali ceny ich autorom.

Verejná ideová súťaž s názvom Kontajnerové stojisko pre Bratislavu bola určená každému, kto mal záujem zúčastniť sa a dosiahol vek 18 rokov. V rámci súťaže bolo predložených 17 súťažných návrhov. Tie boli posudzované odbornou hodnotiacou porotou, zloženou zo zástupcov Magistrátu hlavného mesta, spoločnosti OLO a ďalších prizvaných odborníkov. Predsedníčkou poroty bola hlavná architektka hlavného mesta Ingrid Konrad.

Návrhy boli posudzované podľa niekoľ-

kých kritérií, ako dodržanie termínu predloženia návrhu, funkčnosť návrhu (umiestnenie, prístupnosť, osadenie do mestskej krajiny, prevádzkové možnosti), architektonické stvárnenie (dizajn a originalita), odolnosť a jednoduchá údržba (konštrukčné a materiálové prevedenie) a predpokladané náklady na realizáciu.

Spomedzi predložených návrhov porota zvolila tri víťazné. Ich autori si v Primaciálnom paláci z rúk primátora hlavného mesta a generálneho riaditeľa spoločnosti

OLO, prevzali poukaz na finančnú odmenu vo výške 1 500 eur za 1. miesto, 1 000 eur za 2. miesto a 500 eur za 3. miesto. Návrh, ktorý sa umiestnil na 1. miesto, plánuje hlavné mesto v spolupráci s OLO zrealizovať na území Bratislavy.

Na 1. mieste sa umiestnila Ing. arch. Barbara Borščová, ktorej návrh poroty presvedčil veľmi originálnym a zároveň jednoduchým prevedením vo viacerých materiálových a farebných variantoch. Pridanou hodnotou návrhu bolo nielen použitie extenzívnej vegetačnej strechy, ale tiež hladká plná čelná stena stojiska, ktorá môže byť nosičom informačného systému, resp. vývesky s informáciami o správnom triedení odpadu, či odvozných dňoch.

Na 2. mieste sa umiestnila dvojica autorov Ing. arch. Branislav Lackovič a Ing. arch. Emanuel Zatlukaj. Ich návrh kontajnerového stojiska s intenzívnou vegetačnou strechou s výsadbou stromov a kríkov v kvetináci na streche stojiska, porota ocenila ako výtvarne, ideovo a architektonicky veľmi zaujímavý.

3. miesto porota udelila Ing. arch. Martinovi Gajdošovi a jeho návrhu stojiska s použitím eko materiálov a „zelenej“ strechy. Pozitívom návrhu bolo čisté až minimalistické technické aj materiálové prevedenie a použitie fotovoltaičných panelov napájajúcich LED fotobunkové osvetlenie.

Vítazné aj ostatné predložené súťažné návrhy si budú môcť záujemci zdarma pozrieť na výstave počas Dňa otvorených dverí spoločnosti OLO, ktorý sa bude v Spalovni odpadu vo Vlčom hrdle.

(do)

Kontajnerové stojiská umeleckým dielom uprostred sídliska

Kontajnerové stojisko nemusí byť len odpudivým miestom, ktoré je v neporiadku a zápacha. Presvedčí o tom aj pohľad na tri stojiská na Martinčekovej ulici v Bratislave. Myšlienku ako také stojisko premeniť na pekné, esteticky príťažlivé miesto zrealizovala spoločnosť RYS IT, s.r.o., v spolupráci s ďalšími odborníkmi. Výsledok ich úsilia ocenili aj v súťaži Zlatý mravec 2016, o čom sme podrobne písali v čísle 4/2016. Originálne kontajnerové stojiská dotvárajú prostredie, ktoré vychováva a pomáha tvoriť komunitu a zároveň poskytujú obyvateľom pohodlný a bezpečný spôsob zbavenia sa komunálneho odpadu.

AKTUALITY

DOKEDY MÔŽE ĽUDSTVO ŽIŤ NA ÚVER?

Ľudstvo minulo ročné ekologické zdroje planéty len za sedem mesiacov a pár dní, čo predstavuje rekordne rýchle tempo. Vyplyva to z výročnej správy o životnom prostredí. Earth overshoot day (deň prekročenia Zeme), oznamuje dátum, kedy dopyt ľudstva od začiatku kalendárneho roka dosiahne to, čo naša planéta dokáže obnoviť za rok... Uviedli to mimovládne organizácie Global Footprint Network a Svetový fond na ochranu prírody (WWF). V spoločnom vyhlásení upozornili, že tento dátum každý rok prichádza čoraz skôr.

(hnonline.sk)

TEMPO SPOTREBY KLESÁ LEN POMALY

Streda 2. augusta bol tento rok takzvaným 'dňom prekročenia', čiže momentom, keď ľudia na Zemi už spotrebovali všetky prostriedky, ktoré planéta môže za jeden rok prirodzene vyprodukovať. Ľudstvo teda už spotrebovalo všetky prostriedky, ktoré mu planéta môže ponúknuť na jeden rok - a do 31. decembra bude žiť „na úver“. Belgická televízna stanica RTBF upozornila, že Global Footprint vo svojich výpočtoch berie do úvahy uhlíkovú stopu, ktorú zanecháva ľudstvo (60 percent tvoria skleníkové plyny), zdroje spotrebované pri rybolove, chove hospodárskych zvierat a plodín, tempo výstavby a spotrebu vody. V roku 2016 bol „deň prekročenia“ dosiahnutý 3. augusta.

Aj keď sa podľa stanoviska oboch organizácií za posledných šesť rokov tempo spotreby ľudstva s ohľadom na planetárne zdroje mierne spomalilo, tento symbolický dátum neúprosne ukrajuje z kalendára. V roku 1997 bol hraničný deň na konci septembra. Za 20 rokov sa dátum posunul na 2. august.

„Pre naplnenie našich potrieb potrebujeme v prepočte 1,7 planéty,“ cituje RTBF vyhlásenie Global Footprint Network.

(www.sme.sk)

EŠTE JE MOŽNÉ TREND ZVRÁTIŤ

Podľa uvedených organizácií daň tejto zvýšenej spotreby je už teraz citeľná: nedostatok vody, dezertifikácia, erózia pôdy, pokles poľnohospodárskej produktivity a populácií rýb, odlesňovanie či straty na biodiverzite. Správa oboch organizácií však naznačila, že ešte je možné trend zvrátiť. Dobrým príkladom je trend zelenej ekonomiky s dôrazom na dekarbonizáciu.

Aj napriek rastu svetovej ekonomiky, emisie CO₂ súvisiace s energetikou sa v roku 2016 tretí rok po sebe nezvyšovali, čo možno čiastočne vysvetliť silným rozvojom obnoviteľných zdrojov energie pri výrobe elektriny. To je dobrá správa pre EÚ, ktorej politika je založená na trvalo udržateľnom hospodárstve a boji proti zmenám klímy.

Európska únia je svetovým lídrom v presadzovaní a zavádzaní technológií pre čistú bezuhlíkovú ekonomiku, čo dokázala aj pri Parížskej klimatickej dohode a o čo sa snaží zavádzaním princípov energetickej únie a podporou inovácií a rozvoja budúcich technológií.

(www.sme.sk)

NA ZEMI ŽIJE UŽ 7,5 MILIARDY ĽUDÍ

Rast počtu obyvateľov na tejto planéte patrí tiež k závažným globálnym faktorom, ktoré súvisia s rýchlym vyčerpávaním zdrojov našej planéty a s ďalšími environmentálnymi a následne aj sociálno-ekonomickými problémami súčasnosti. Celý fenomén zvaný populačná explózia je pritom otázkou len pár desiatok rokov. Ľudstvu trvalo 200-tisíc rokov, kým dosiahlo miliardovú populáciu. A za necelých 200 rokov to dotiahlo na vyše sedem miliárd. Hoci sme za ostatné roky svedkami spomaľovania rastu populácie, OSN predpokladá, že v roku 2030 dosiahne svetová populácia 8,5 miliardy ľudí, v roku 2050 už 9,7 miliardy a na rok 2100 predpovedá, že nás bude na Zemi žiť 11,2 miliardy.

(hnonline)

Hlavným problémom zákona je fungovanie rozšírenej zodpovednosti výrobcov

Občanov treba k separácii motivovať

Povinné propagačné kampane nie sú tou najefektívnejšou cestou k rozvoju triedenia odpadov a k zmene myslenia občanov

SLOVMAS (Slovenská materiálová spoločnosť), a.s., je organizáciou zodpovednosti výrobcov (OZV) pre najširší počet komodít v SR. Do 1.7. 2016, kedy začala plniť povinnosti OZV, plnila úlohy oprávnenej organizácie pre obaly a kolektívnej organizácie pre elektrozariadenia a pre batérie a akumulátory. Podrobnejšie o činnosti spoločnosti, o dosiahnutých výsledkoch, či o problémoch, ktoré prináša uplatňovanie nového zákona o odpadoch v praxi, hovoríme v nasledujúcom rozhovore s Ing. Jirím Mikulenkom – predsedom predstavenstva SLOVMAS, a.s.

V minulom čísle časopisu sme priniesli informáciu o tom, že spoločnosť SLOVMAS splnila za obdobie od 1. 7. 2016 do 31. 12. 2016 všetky zákonom stanovené povinnosti. Ktorých odpadových komodít sa splnenie zákonných cieľov a limitov týkalo?

- Splnenie sa týkalo všetkých vyhradených výrobkov, na ktoré má spoločnosť SLOVMAS, a.s., ako OZV udelenú autorizáciu, a to na: obaly a neobalové výrobky, elektrozariadenia, batérie a akumulátory a na pneumatiky.

Môžete povedať, pre výrobcov s akým podielom na trhu, spoločnosť SLOVMAS zabezpečuje triedenie a zhodnotenie odpadu?

- Žiaľ, na túto jednoduchú otázku neexistuje jednoznačná odpoveď. Nevieme vypočítať svoj trhovú podiel, nakoľko MŽP SR si nesplnilo svoju zákonnú povinnosť a nezverejnilo k 30. 4. 2017 príslušné číselné prehľady za rok 2016 (posun zverejnenia, ktorý zaviedla novela zákona o odpadoch účinná od 1. 5. 2017, sa mohol uplatniť až budúci rok). Pozn.: toto platilo v čase písania článku, údaje boli zverejnené dňa 17. 7.

slovmas
a.s.

2017. Aj keby MŽP SR údaje zverejnilo, sme presvedčení, že pre úplnú nekompatibilitu zákona a vykonávacej legislatívy spočítavanie dvoch režimovo úplne odlišných období roku 2016 (do 30. 6. 2016 a od 1. 7. 2016) a rozdielne prístupy rôznych subjektov k vyplňaniu ohlásení, by tieto čísla boli (budú) len presnými súčtami nepresných čísiel.

Druhá vec je to, že aj keby sme podieli vypočítali vedeli, nesmieme ich zverejniť, nakoľko trhovú podiel je na základe zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže (v platnom znení) a na základe Usmerenia Protimonopolného úradu SR k posudzovaniu ochrany obchodného tajomstva, dôverných informácií a osobných údajov OZV povinná utajovať.

S koľkými obcami máte podpísané zmluvy o spolupráci?

- Ak máme na mysli zmluvy o zabezpečení systému združeného nakladania s od-

padmi z obalov a neobalových výrobkov, SLOVMAS, a. s., má v súčasnosti podpísanú zmluvu s 36 mestami a obcami, ďalšie sú v stave rokovania. Okrem toho má SLOVMAS, a. s., podpísané zmluvy s mnohými ďalšími obcami na iné vyhradené prúdy odpadov (elektroodpad, batérie a akumulátory, pneumatiky).

V obciach, kde občania separujú zodpovedne, sa SLOVMAS neobmedzuje len na objemy podľa štandardov zberu, ale zabezpečuje odvoz všetkého vytriedeného odpadu. Koľko percent z tých obcí, s ktorými máte podpísané zmluvy, separuje zodpovedne?

- Štandardy zberu sú zabezpečené vo všetkých zmluvných obciach, aj keď prax ukazuje, že v mnohých úplne zbytočne a ide o neskutočné plytvanie prostriedkami, ktoré by mohli byť efektívnejšie využité inde. Obce, kde je to odôvodnené výkonom separovaného zberu, je kapacita zberu prispôbená jeho výkonu a v odôvodnených prípadoch (mimoriadne udalosti – akcie, slávnosti a pod.) máme zabezpečené možnosti realizácie mimoriadnych vývozov. Obcí so skutočne aspoň ako-tak zodpovedným zberom s nejakým výkonom (o „teoretickom“ zbere deklarovanom MŽP SR v množstve cca 17 kg / obyvateľ / rok však môžeme len snívať) je tak do 10%. Nie sme toho názoru, že povinné propagačné kampane, ktoré zaviedol zákon o odpadoch, sú jedinou správnou a najmä efektívnou cestou k zvýšeniu výkonu separovaného zberu

a ku zmene myslenia obyvateľov v oblasti potrebnej separácie odpadov.

Prečo je stále veľa obcí, kde je separácia doslova symbolická?

- Podľa nášho názoru to má viac dôvodov. Tým podstatným je však fakt, že ani priamo občan, ani obec dnes nie sú nijako motivovaní separáciu odpadu robiť. Je to pre nich len niečo, čo im robí diskomfort a obťažuje ich. Environmentálne povedomie je slabé, doteraz nebolo veľmi cielene budované a za cca rok fungovania OZV sa ani vybudovať nedá a už vôbec nie bez ekonomických tlakov na občana a obec. Osobitným problémom sú obce napr. pod Tatrami a na východe republiky, kde všetok separovateľný materiál nájde svoje využitie ako palivo (s výnimkou skla); kovy (ale aj významné množstvá papiera) zväčša putujú najmä rôznym „mobilným výkupniam“, ktoré si samozrejme ale ohlasovacie povinnosti vyplývajúce im zo zákona o odpadoch neplnia... Tak ani netušíme, čo sa prípadne vyseparovať a eventuálne ďalej zhodnotiť podarilo. Farebné nádoby zívajú prázdnotou a plnia len jeden účel – dodržania štandardov zberu a zbytočného mňania prostriedkov.

Triedený zber teda v obciach financujete. Kto získava príjmy zo zobchodovania vytriedených komodít?

- Áno, na rozdiel od iných OZV si SLOVMAS, a. s., svoje povinnosti vo vzta-

hu k financovaniu separovaného zberu v obciach plní bezo zvyšku, riadne a VŽDYčas. So zberovými spoločnosťami máme nastavenú cenovú politiku za ich služby tak, že výnosy z odpredaja vytriedených komodít sú zohľadnené v cene poskytovaných služieb.

Aké problémy podľa Vašich doterajších skúseností brzdia napĺňanie cieľov zákona o odpadoch v praxi?

- Otázka je, čo myslíme pod cieľmi zákona. Ak fungujúci systém rozšírenej zodpovednosti so zmysuplnými aktivitami v odpadovom hospodárstve, tak najväčším problémom zákona je on sám seba a spolu s ním súvisiaca vykonávacia legislatíva, ako aj nesúlad národnej legislatívy a európskych predpisov.

Ako sa už spomenulo, spoločnosť SLOVMAS sa zaoberá aj problematikou nakladania s opotrebovanými pneumatikami. Aká je výška limitov, ktorú musia výrobcovia splniť a ako sa rozbehol zber a zhodnocovanie tejto odpadovej komodity?

- Zber a zhodnocovanie odpadových pneumatík nie je novým fenoménom a pre SLOVMAS, a. s., už vôbec nie. Služby spojené s touto komoditou sme našim klientom poskytovali aj za predchádzajúceho režimu (čiže pred tým, ako nadobudol účinnosť nový zákon o odpadoch), ako súčasť plnení smerom k Recyklačnému fondu. Pre odpadové pneumatiky sú v podstate dané len kvalitatívne limity podľa aktuálneho POH SR. Kvantitatívny limit nie je stanovený, zúčastnení výrobcovia sa musia postarať o celkové množstvo vyzbierané v SR. My zatiaľ zabezpečujeme zbery a zhodnotenie v množstvách zodpovedajúcich množstvám pneumatík uvedených na trh v relevantnom období pri súčasnom dodržaní kvalitatívnych parametrov v zmysle POH SR.

Aká je – podľa Vášho názoru- situácia v zbere a zhodnocovaní batérií a akumulátorov? Zabezpečujete ich zhodnotenie v SR alebo v zahraničí?

- SLOVMAS, a. s., momentálne nepociťuje kvantitatívne ani kvalitatívne problémy pri plnení cieľov zberu v nijakej skupine batérií a akumulátorov, zhodnocovanie zabezpečujeme výhradne v rámci SR.

Mnohé problémy, ktoré sprevádzajú uplatňovanie zákona o odpadoch v praxi, má vyriešiť tzv. aplikačná novela zákona, ktorej návrh bol koncom mája predložený na pripomienkovanie. Aké zmeny by sa podľa Vás mala novela priniesť, aby sa konečne začalo dariť zvyšovať objem vytriedeného komunálneho odpadu?

- Podľa nášho názoru je to s aplikačnou novelou rovnaké ako predtým so zákonom. Zlá novela zákona nemôže priniesť dobrý zákon, naopak, situácia sa zrejme iba zhorší. Smutné je to, že MŽP SR pred prípravou novely obdržalo množstvo skutočne podnetných pripomienok od mnohých odborníkov, no do tzv. „aplikačnej novely“ z nich nič nepremietlo. My sme

tiež našu pomoc v tomto smere ponúkli aj priamo ministrom životného prostredia SR – L. Sólymosovi, no v zásade môžeme konštatovať, že naša viacsobne opakovaná snaha nebola zohľadnená.

Problémom zákona o odpadoch nie je výkon separovaného zberu, problémom je samotné fungovanie rozšírenej zodpovednosti výrobcov ako takej, teda v tom, ako je zákonom zle nastavená. Všetci zainteresovaní sme vedeli, že zákon je zlý a že nikdy fungovať nemôže a nebude...a toto nevyrieši nijaká novela a tá, čo vyšla, už vonkoncom vôbec nie. Ak dnes niečo v oblasti oddeleného a separovaného zberu funguje, tak to nie je vďaka zákonu, ale napriek nemu, je to len výsledok prejavov zodpovednosti a profesionality hŕstky ľudí...

Proti zneniu návrhu novely sa ostro vyjadrili predstavitelia Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Rast recyklačných poplatkov, ktorý priniesla aplikácia zákona v praxi, sa podľa nich po schválení novely zákona pre slovenských výrobcov zvýši ešte o poplatky za výrobky, ktoré sú balené v obchodných značkách obchodných reťazcov. To vraj bude pre mnohých slovenských výrobcov likvidačné. Ved' súčasná situácia potvrdzuje, že recyklačné poplatky už vzrástli o 500 až 1400 %. Sú ich obavy oprávnené?

- Nuž, takáto vyložené oneskorená neadekvátna reakcia asi nevyžaduje komentár...ved' problém nenastane až novelou, ale nastal už vlni od 1. 7. 2016... Vtedy sa zmenil režim, tam sa zmenil rozsah financovania separovaného zberu pre výrobcov, tak vtedy sa mali dotknutí výrobcovia a komory „zobudiť“, konať... Otázkou je, prečo sa neozvali už pri príprave a schvaľovaní zákona v roku 2015, my sme na tieto dôsledky už vtedy dôrazne upozorňovali.

Čo sa týka zdražovania recyklačných poplatkov, ich reálne zvýšenie z objektívnych dôvodov (prevzatie komplexného financovania separovaného zberu od 1. 7. 2016) prinieslo podľa komodít najvyššie navýšenie v obaloch, a to cca 10 až 15-násobné, pri neobalových výrobkoch cca max 10-násobné.

Za pneumatiky oproti minulým obdobiam platia výrobcovia výrazne menej a v oblasti elektrozariadení a batérií a akumulátorov nijaké významnejšie zmeny nenastali.

(rab)

Československá ENVIROnmentálna konferencia

Hotel SOREA MÁJ, Liptovský Ján, 25. 10. – 27. 10. 2017

EKOS PLUS s.r.o. a E-expert s.r.o.

pozývajú

na druhý ročník **Československej environmentálnej konferencie – ENVIRO 2017**, ktorý je prirodzeným pokračovaním podujatia konaného minulý rok v Českej republike. Stretnutie odborníkov a inštitúcií venujúcich sa problematike životného prostredia zo Slovenskej a Českej republiky sa uskutoční **v Liptovskom Jáne 25. až 27. októbra 2017**. Hlavným cieľom konferencie je výmena praktických a legislatívnych skúseností oboch krajín na poli odpadového hospodárstva, ochrany ovzdušia a zmeny klímy, posudzovania vplyvov, integrovanej prevencie a uplatňovania BREF/BAT.

V oblasti odpadov sa bude hovoriť o problémoch i úspechoch implementácie nového zákona v Slovenskej republike, ako aj o pripravovaných novelizáciách. Zástupca českého MŽP bude informovať o stave prípravy nového zákona o odpadoch v ČR a ďalšom predpokladanom legislatívnom vývoji.

V oblasti EIA a IPPC bude nosnou témou postavenie verejnosti v konaniach posudzovania vplyvov a integrovaného povoľovania.

V oblasti ochrany ovzdušia budeme pokračovať v diskusii o kvalite komunálneho ovzdušia, tentokrát rozšírenej o tému skleníkových plynov a adaptácie miest na zmenu klímy.

Neoddeliteľnou súčasťou konferencie ENVIRO 2017 je téma revízií dokumentov BREF, v rámci ktorej budú diskutované problémové otázky aktuálne otvorených dokumentov a uplatňovania požiadaviek na najlepšie dostupné techniky v SR a ČR.

Tématické okruhy konferencie

- Odpady
- EIA, IPPC
- BREF/BAT
- Ovzdušie

Prednášajúci

Na konferencii sa zúčastnia zástupcovia Ministerstva životného prostredia SR i ČR, Slovenskej a Českej inšpekcie životného prostredia a odborníci na monitorovanie kvality životného prostredia a zdravia obyvateľov, ako aj prevádzkovatelia významných priemyselných a energetických podnikov. Konferencia je organizovaná v spolupráci s Úniou miest Slovenska, Slovenskou inšpekciou životného prostredia a Zdravotním ústavem se sídlem v Ostravě.

- **JUDr. Daniela Medžová**, gen. riaditeľka sekcie legislatívy a práva MŽP SR
- **Judr. Lubomíra Kubišová**, generálna tajomníčka služobného úradu MŽP SR
- **Ing. Filip Macháček**, gen. riaditeľ sekcie environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva MŽP SR
- **Mgr. Eleonóra Šuplatová**, riaditeľka odboru odpadov MŽP SR
- **Ing. Zuzana Kocunová**, riaditeľka odboru ochrany ovzdušia, MŽP SR
- **Ing. Katarína Jankovičová**, riaditeľka odboru IPKZ MŽP SR
- **Katarína Hobzová**, Európska komisia
- **Mgr. Radovan Katrlík**, riaditeľ odboru legislatívy MŽP SR
- **Ing. Peter Šimurka**, hlavný inšpektor pre IPKZ, SIŽP
- **Mgr. Eva Streberová, PhD.**, útvár hlavnej architektky Magistrátu hl. mesta Bratislava
- **Ing. Elena Bodíková, PhD.**, člen TWG pre revíziu BREF WT
- **Ing. Jiří Krčmář**, ArcelorMittal Ostrava
- **Ing. Cyril Burda**, inšpektor SIŽP pre revízie dokumentov BREF

- **Ing. Lucie Hellebrandová**, Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
- **Bc. Kurt Dědič**, riaditeľ odboru ochrany ovzdušia, MŽP ČR
- **RNDr. Jan Prášek**, riaditeľ úseku technickej ochrany životného prostredia, CENIA
- **Tereza Ponocná**, CENIA
- **Mgr. Tereza Líbova**, odbor ochrany prostredia, Magistrát hl. mesta Prahy
- **Ing. Bc. Jan Maršák, PhD.**, odbor odpadov, MŽP ČR

Sprievodný program

- Spoločenský večer/ludová muzika/bratia Zamiškovci
- Park miniatúr Slovensko
- Exkurzia Mondí SCP
- Ďalší sprievodný program bude upresnený

Organizačné pokyny

Ubytovanie si každý účastník hradí a zabezpečuje individuálne. V prípade ubytovania na dve noci hotel poskytuje zľavnené pobytové balíčky.

Termín: 25. - 27. októbra 2017
Miesto konania: Hotel SOREA MÁJ
032 03 Liptovský Ján

GPS: E 19° 40' 17" N 49° 2' 14"
Web: <http://www.sorea.sk/nizke-tatry/hotel-sorea-maj/>

Transfer z Liptovského Mikuláša bude pre účastníkov zabezpečený.

Ukončenie registrácie záväzných prihlášok je

23. 10. 2017

Kontakt

Vincent Šušol, mobil: +421 948 013 089, mail: vincent.susol@ekosplus.sk

Organizátori

Spoluorganizátori

Mediálni partneri

EKOS

PLUS

ČISTÉ RIEŠENIA

Držiteľ certifikátu ISO 9001

ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ A CERTIFIKÁTY:

- Zapísaná pod číslom 28/2000-OPV-PO do zoznamu odborne spôsobilých osôb naposudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie podľa § 42 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 127/1994 Z.z. (aktuálne zákon č. 24/2006) o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Podľa § 9 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 52/1995 Z.z. je oprávnenou osobou.
- Ing. Mgr. Milan Kovačič je držiteľom Osvedčenia č. 79/967/2004-6.1 o odbornej spôsobilosti na vyhotovovanie odborných posudkov vo veci ochrany ovzdušia podľa Vyhlášky č. 202/2003 Z.z.
Držiteľ certifikátu ISO 9001:2008, certifikát č. c Q – 486/14 c. certifikačný orgán: QSCert.
- Certifikovaný environmentálny audítor, certifikát aicq/sicev č. 139/2002, certifikačný orgán: CERTIQUALITY, Miláno.
- Na základe osvedčenia o akreditácii č. V-006 je spôsobilá podľa požiadaviek EN ISO 14065:2013 a nariadenia Komisie (EÚ) č. 600/2012 vykonávať overovanie správ o emisiách skleníkových plynov a správ o úrovniach činností podľa zákona č. 414/2012 Z.z. a nariadenia Komisie (EÚ) č. 601/2012 v rozsahu akreditovaných činností 1a, 1b, 3, 4, 6, 7 a 98, podľa prílohy č. 1 nariadenia Komisie (EÚ) č. 600/2012.
- Zamestnanci sú zapísaní v Registri oprávnených osôb podľa § 5 zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Môžu poskytovať odborné poradenstvo v predbežnom prerokovaní a vo veciach týkajúcich sa obsahu žiadosti o vydanie povolenia alebo žiadosti o zmenu povolenia na základe odbornej spôsobilosti, ktorú vydalo MŽP SR na základe overenia odbornej spôsobilosti podľa §2 vyhlášky MŽP SR č. 183/2013 Z.z.

Optimalizácia logistiky a ochrana životného prostredia

Sensoneo

– inteligentné monitorovanie krokom k inteligentnému mestu

Šancu na radikálne zníženie nákladov na zber odpadu
už využívajú nielen mnohé slovenské mestá,
ale aj klienti v zahraničí

Zlatého mravca za rok 2016 v kategórii Inovatívne riešenie získalo riešenie Sensoneo (vtedy Waste:IT), ktorého zakladateľom je IT profesionál Martin Basila.

„K ochrane životného prostredia som mal vždy blízko. V minulosti som robil aj viacero aktivít pre deti, ktoré súviseli s ochranou prírody. Pri častých pohľadoch na preplnené kontajnery, neporiadok okolo nich a problémy v odpadovom hospodárstve, som začal rozmýšľať, ako spojiť moderné technológie so snahou zefektívniť proces zberu a odvozu odpadu,“ povedal nám Martin Basila. Veď náklady na zber a zvoz komunálneho odpadu i vytriedených komodít sú značné a patria k položkám, ktoré poriadne zaťažujú rozpočty slovenských miest a obcí. Náklady na zber, zvoz, triedenie a zhodnotenie vysepa-

rovaného odpadu síce od polovice minulého roka znášajú organizácie zodpovednosti výrobcov, ale aj tým chýba dostatok zdrojov, aby sa na Slovensku triedenie odpadu viditeľne pohlo dopredu.

Projekt monitorovania odpadu pomocou senzorov zabudovaných v zberných kontajneroch je riešenie, ktoré umožňuje ušetriť značnú časť nákladov na zber a zvoz odpadu, ktorým sú naplnené kontajnery. Prostredníctvom aplikácie poskytuje užívateľom aktuálne informácie o ich naplnenosti, o kvalite zberu rôznych druhov odpadu a podobne.

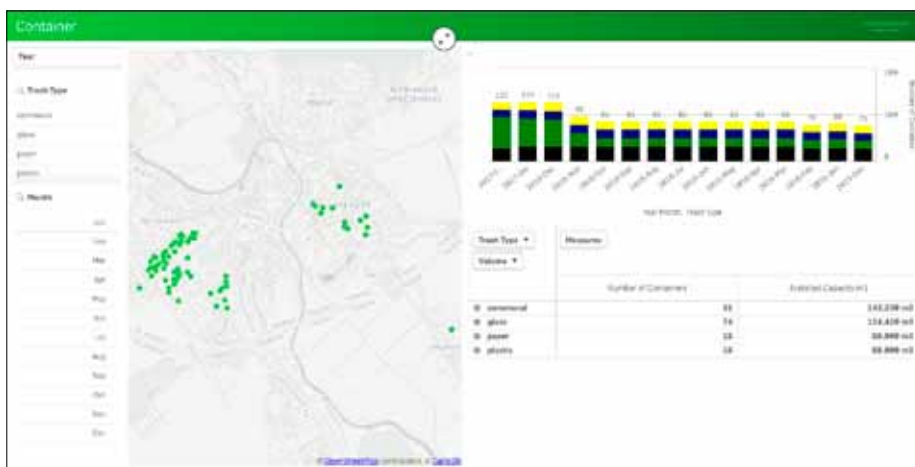
Martin Basila

Senzory sú založené na ultrazvukovej technológii. „Podobne ako ultrazvuk používajú napr. ponorky, tak my používame senzory v kontajneroch na odpad. Sú robustné, vodeodolné a aj nárazuvzdorné. Ich životnosť je viac ako 10 rokov a fungujú bez problémov pri teplotách od -15 do 55 stupňov. Z ostatných významných parametrov spomeniem fakt, že sú schopné merať potrebné údaje v kontajneroch až do hĺbky 4 metrov. Dokonca, v prípade záujmu zákazníka je možné zabezpečiť, aby senzory signalizovali prípadný požiar alebo prevrátenie kontajnera,“ vysvetlil M. Basila.

((SENSONEO))

Znížiť náklady na odpadové hospodárstvo

Podľa vysvetlenia M. Basila senzory vedia navzájom komunikovať v tzv. mesh sieti, čo výrazne znižuje náklady zákazníka na prenos údajov. Na ten využívajú siete GSM, 3GPP, LoRaWAN, SIGFOX and 4G LTE. Sensoneo aplikácia je dostupná nielen pre pracovníkov odpadových spoločností, ale aj pre verejnosť. Napr. v režime Operátor a vodič je možné detailne sledovať aktuálne stavy zaplnenia všetkých monitorovaných kontajnerov, mať prístup ku grafickým prehľadom atď. Ako sa píše aj v propagačných materiáloch – aplikácia tiež efektívne naplánuje odvoz odpadu a vodiča naviguje podľa optimálnej trasy. Na úrovni občan si môže obyvateľ sledovaného mesta napríklad vyhľadať najbližší kontajner vhodný pre konkrétny typ odpadu. Občan má tiež možnosť informovať poskytovateľa služieb v odpadovom hospodárstve napr. o probléme na kontajnerových stojiskách a prispievať tak k ochrane životného prostredia. Manažéri odpadových spoločnos-

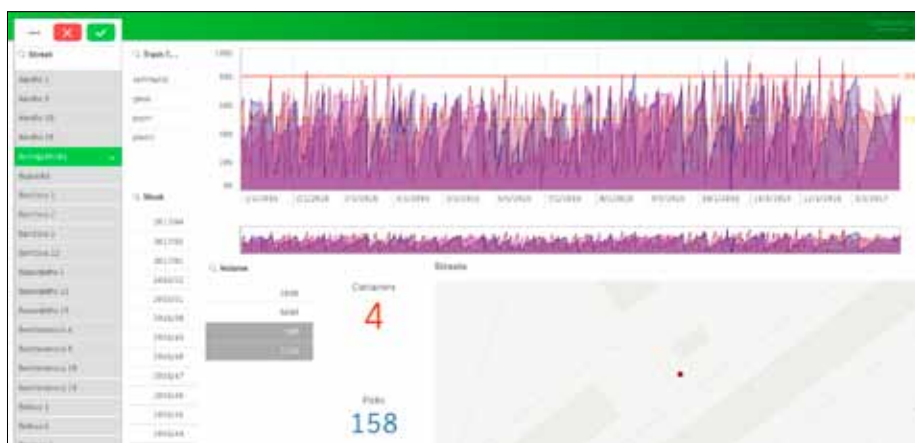
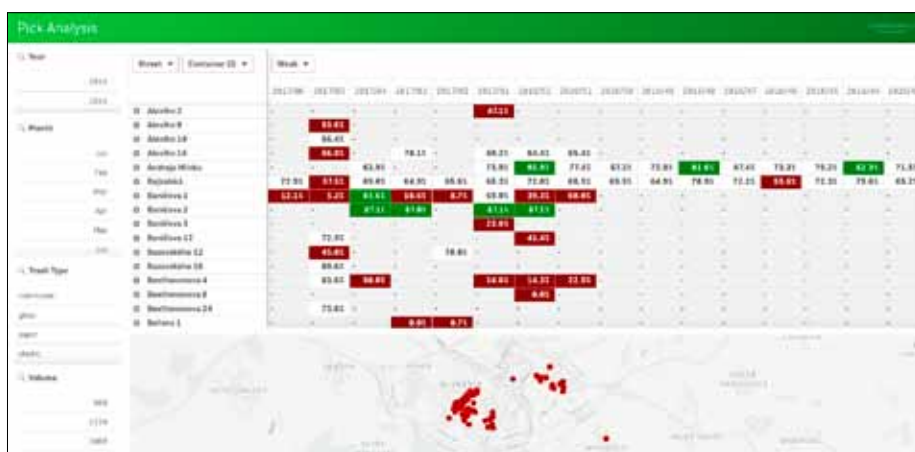

tí majú teda k dispozícii dostatok údajov, aby vedeli prijať také opatrenia, ktoré umožnia znížiť náklady. Dokonca, až o 15 – 30 %. Ako konkrétne?

V praxi Sensoneo priniesie znížené nákladov na pohonné hmoty. Tým, že sa kontajnery vyprázdňujú, až keď sú naozaj plné, tak sa znižuje opotrebovanie vozidiel a šetrí sa aj pracovná sila. K ďalším prínosom, ktorých spoločným menovateľom je zefektívnenie pracovných procesov, patrí optimalizácia logistiky, šetrenie času, zníženie emisií, hlučnosti atď.

Záujem o senzory stúpa

„Náš produkt neustále zlepšujeme a v súčasnosti patrí medzi svetovú špičku,“ povedal Martin Basila. Dodal tiež, že pilotný projekt realizovali v Nitre už v roku 2015. Keďže jeho nasadenie je možné v priebehu niekoľkých dní, počet klientov, ktorí sa odvtedy preň rozhodli, rýchle stúpa. Vďaka riešeniu Sensoneo už majú v súčasnosti prehľad o aktuálnom stave zaplnenia monitorovaných kontajnerov v Trnave, Liptovskom Mikuláši, Trenčíne, Handlovej, Zvolene a Hlohovci. Riešenie sa tiež testuje spoločnosťou Tesco v Zlatých Moravciach a Myjave, či nemocnicou vo Veľkom Krťiši. Projekt otestovala v Záhorskej Bystrici aj bratislavská spoločnosť OLO v kontajneroch pre zber skleneného odpadu v Záhorskej Bystrici. Významnejšie sa Sensoneo presadzuje aj v Čechách, kde sa na základe spolupráce s výrobcami kontajnerov jeho služby testujú v 6 mestách a aktívne ho prostredníctvom inštalácie vyše 700 senzorov využíva spoločnosť ASEKOL, ktorá

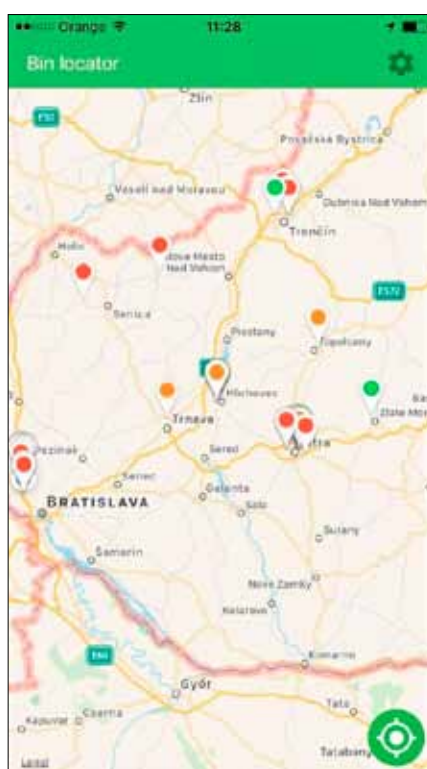
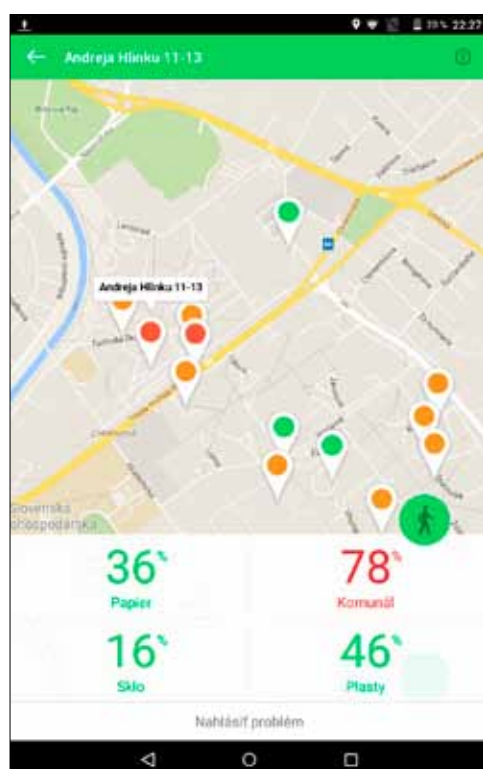

sa zameriava na recykláciu elektroodpadu. Inštalácie sa však testujú už aj v Holandsku, Cambridgskou univerzitou vo Veľkej Británii, v Rusku, Bulharsku, Nemecku, v Čile a Austrálii.

Efektívne rýchle plánovanie odvozu odpadu, plánovanie, ale aj kontrola najoptimálnejšej trasy zvozu, rýchla návrat-

nosť investície – to sú efekty, pre ktoré stúpa o Sensoneo záujem aj v zahraničí. „Vďaka tomu, že sme softvérová firma, sme schopní ušit aplikáciu „priamo na telo“ zákazníka a zintegrovať riešenie s existujúcimi informačnými systémami,“ dodal M. Basila.

(rab)

Starý mobil do smetiaka? Rozhodne nie!

Na Slovensku sa ročne predá približne pol milióna nových mobilných telefónov. Svoj mobil meníme za novší model približne po dvoch rokoch. Aj v prípade, že ten pôvodný zostáva naďalej využívaný, napríklad v rodine, veľké množstvo starých prístrojov končí v zberných nádobách. Otázkou je, či v správnych. Lívia Burzová, zo spoločnosti SEWA, a.s., ktorá zabezpečuje zber a odvoz elektroodpadu, radí, ako správne čítať symboly a kam starý mobil vyhodiť.

Nie do komunálneho odpadu

Pozreli ste sa niekedy na zadnú stranu svojho mobilného telefónu? Okrem iného tam určite nájdete symbol prečiarknutého koša, ktorý upozorňuje na to, že vyradený mobil nepatrí do smetnej nádoby na komunálny

Grafický symbol pre elektrozariadenia určené pre oddelený zber, ktoré sa uviedlo na trh po 13. 8. 2005

Grafický symbol, ktorým sa označuje batéria, akumulátor a sady batérií pre oddelený zber

odpad. Výrobcovia pritom používajú jednu z týchto dvoch značiek (viď obrázky).

Hoci sa prvý symbol používa pre elektrozariadenia a druhým sa označujú batérie a akumulátory, pre spotrebiteľa to znamená jediné – **zariadenie patrí do triedeného zberu**. Skladá sa totiž z rôznych materiálov – okrem plastov obsahuje tiež sklo, železo, meď, cín, zinok a rôzne drahé kovy. V batériách sa navyše nachádzajú aj rôzne nebezpečné látky, akými sú nikel, kadmium alebo olovo.

Ak by ste teda svoj starý telefón vhodili do kontajnera pre zmiešaný komunálny odpad (čierny kontajner), ohrozujete nielen svoje zdravie a prírodu, ale zároveň porušujete aj zákon. Naopak, ak svoj nefunkčný mobil odovzdáte na ekologickú recykláciu, väčšina materiálov z neho – najmä kovy a plasty – budú opätovne použité.

Čo by ste mali vedieť predtým, ako sa zbavíte svojho starého mobilu:

1. Staré a nefunkčné zariadenia jednoznačne patria **do nádob na elektroodpad**, bez ohľadu na to, ktorá z dvoch značiek je na zadnej strane uvedená. Zberné nádoby nájdete v každej predajni s elektrou. Väčšinou sa nachádzajú na viditeľnom mieste a bývajú označe-

né sprievodným informačným textom.

2. Z mobilu pred odovzdaním **nemusíte vybrať batériu** a dávať ju do samostatnej nádoby určenej na batérie. Batérie zo zariadení vyberú spracovatelia elektroodpadu.
3. Za odovzdanie starého mobilu v predajni **neplatíte** a predajca nesmie podmieňovať prevzatie starého zariadenia kúpou nového. Táto zásada platí pre všetky drobné elektrospotrebiče – od holiacich strojčiek, cez kanvice až po vysávače.

(do)

O spoločnosti SEWA, a.s.

SEWA, a.s. bola založená v roku 2005 výrobcami združenými v IT Asociácii Slovenska (ITAS) a v Asociácii dovozcov audiovizuálnych technológií (ADAT) s cieľom zabezpečovať nákladovo efektívne služby kolektívneho plnenia v oblasti elektrozariadení a elektroodpadu pre členov asociácií a ďalších výrobcov elektrozariadení. V roku 2012 spoločnosť European Recycling Platform (ERP) získala minoritný podiel v spoločnosti SEWA, a.s. V súčasnosti SEWA / ERP Slovensko poskytuje služby kolektívneho plnenia pre komodity elektro, batérie a akumulátory a obaly a počtom členov a komplexnosťou služieb je najväčšou kolektívnou organizáciou na slovenskom trhu. Pre viac informácií o SEWA navštívte stránku www.sewa.sk

NATUR-PACK má najväčší podiel na trhu podľa počtu klientov

Dva druhy stanovených cieľov – zberové podiely a limity zberu spôsobujú v praxi problémy a zvyšujú náklady výrobcov

Od júla minulého roku prebrali zodpovednosť za triedený zber komunálneho odpadu organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV). Na trhu odpadového hospodárstva SR patrí spoločnosť NATUR-PACK, a. s., ktorá do júna 2016 pôsobila ako oprávnená organizácia, ku dvom najväčším OZV. O dosiahnutých výsledkoch, o problémoch pri uplatňovaní zákona o odpadoch v praxi a o ďalších otázkach súvisiacich s rozvojom triedenia a zhodnocovania komunálneho odpadu hovoríme s riaditeľom spoločnosti NATUR-PACK – RNDr. Michalom Sebiňom, PhD.

Pre koľko obcí v SR zabezpečujete v súčasnosti triedený zber komunálneho odpadu? Môžete tiež povedať, pre koľkých výrobcov a dovozcov obalov a neobalových výrobkov zabezpečujete plnenie úloh spojených s rozšírenou zodpovednosťou výrobcov?

- V súčasnosti máme zmluvy z 1115 obcami. Ako vyplýva aj z našej Výročnej správy za rok 2016, tak v uvedenom roku sme mali 5975 klientov, pre ktorých sme zabezpečovali plnenie ich povinností týkajúcich sa obalov. No v súčasnosti už ich je viac ako 6000. Pokiaľ ide o neobalové výrobky, tak NATUR-PACK má viac ako 1200 klientov z radov výrobcov, pre ktorých zabezpečuje plnenie ich zákonných povinností vyplývajúcich z rozšírenej zodpovednosti výrobcov. Pre našich klientov organizujeme odborné semináre, v určené dni im poskytujeme bezplatné konzultácie - a to nielen v Bratislave, ale aj v našich pobočkách (Žilina, Trenčín, Banská Bystrica, Košice), pripravujeme pre nich rôzne informačné materiály a pod.

Má NATUR-PACK autorizáciu len na obaly, neobalové výrobky, alebo aj na ďalšie odpadové komodity?

- Autorizáciu sme získali na činnosť OZV pre obaly, pre elektrozariadenia a pre batérie a akumulátory. Za batérie a akumulátory sme ku koncu roka 2016 mali 203 klientov a za elektrozariadenia 564 klientov.

Podarilo sa Vám splniť stanovené ciele za druhý polrok 2016? S plnením ktorých úloh ste mali najväčšie problémy?

- Všetky stanovené ciele, teda limity aj zberové podiely sme splnili. Ako problém

však vnímame duálne plnenie povinností, teda súčasné plnenie zberových podielov aj limitov. OZV boli zriadené s cieľom financovať náklady na triedený zber v obciach, kde zabezpečujú splnenie stanovených štandardov a plnia zberové podiely pre výrobcov. Zároveň však musia splniť aj limity, ktoré sú výrazne vyššie ako vypočítané zberové podiely. Toto plnenie sa opäť uskutočňuje cez odpad z priemyslu s čím bol práve v minulosti problém.

Kto vlastne v súčasnosti potvrdzuje údaje o množstvách vytriedeného a na zhodnotenie odovzdaného komunálneho odpadu (obce, zberové spoločnosti alebo zhodnotitelia)?

- V súčasnosti sa dokladuje materiálový tok vytriedeného odpadu. Teda doklady potvrdzujúce tok odpadu z miesta vzniku odpadu, teda od miest a obcí cez zberové spoločnosti až po toho, kto ten odpad zhodnotil. Obec potvrdenia nedáva, za obec dávajú zberové spoločnosti, ktoré majú za týmto účelom uzatvorené zmluvy s OZV. Sú to buď mestské a obecné podniky verejných služieb alebo veľké zberové spoločnosti.

Plnenie zákonom stanovených cieľov si vyžiadalo aj rast recyklačných poplatkov oproti predchádzajúcim rokom. Na tlačovej besede ZOČR SR ste hovorili, že oproti okolitým krajinám boli na Sloven-

RNDr. Michal Sebiň, PhD.

sku dlhodobo nízke. Môžete povedať, aké recyklačné poplatky za jednotlivé odpadové komodity sú napr. v Česku, Rakúsku či Nemecku?

- Oproti januáru 2016 našim klientom stúpili poplatky 5 až 10-násobne. Tým sme sa priblížili k priemernej výške recyklačných poplatkov v EÚ. Treba totiž povedať, že do roku 2016 boli na Slovensku poplatky nízke a podhodnotené a preto sa triedenie a zhodnocovanie odpadu posúvalo dopredu len veľmi pomaly a tak nečudo, že dnes Slovensko stále najväčší objem komunálneho odpadu ukladá na skládky. Vo vyspelých krajinách EÚ – Nemecku, Francúzsku, Rakúsku a pod. sú recyklačné poplatky oveľa vyššie. V susednom Česku sú poplatky približne rovnaké – niektoré sú mierne vyššie, iné nižšie. Ja chápem, že z pohľadu výrobcov ide o dramatické zvýšenie recyklačných poplatkov, ale taký vývoj sa dal očakávať. Výrobcom totiž platia plné náklady na triedený zber. Ide o tzv. full cost system, s ktorým nie sú veľké skúsenosti ani v rámci EÚ.

Mnohé problémy pri uplatňovaní zákona o odpadoch v praxi má odstrániť

návrh pripravovanej novely zákona. Dávali ste k návrhu nejaké konkrétne pripomienky a čo by mali vyriešiť?

- Samozrejme, návrh novely sme pripomienkovali. No samotné znenie návrhu z nášho pohľadu neobsahuje nejaké zásadné zmeny, takže pripomienok k nemu sme veľa nemali. Skôr sme dali vlastné návrhy, ktoré súvisia s aplikáciou zákona o odpadoch v praxi. Napríklad my vidíme problém v stanovení dvoch typov cieľov – na jednej strane sú to limity zberu a na druhej zberové podiely.

V čom teda konkrétne spočíva problém?

- Hlavným cieľom stanovenia zberových podielov bolo uhradiť obciam všetky náklady spojené s triedením komunálneho odpadu. A tak do obcí na plnenie zberových podielov smerujú značné objemy prostriedkov. Žiaľ, množstvá vytriedeného odpadu, ktorý z obcí získame, nestačia na plnenie limitov zberu. OZV, teda aj NATUR-PACK síce potom môže plniť limity množstvami vytriedeného a na zhodnotenie odovzdaného odpadu z priemyslu, ale to sú ďalšie náklady a nie je to ani zmyslom rozšírenej zodpovednosti výrobcov.

Koncom minulého a začiatkom tohto roku predstavitelia viacerých zberových spoločností tvrdili, že nový systém nefunguje, platby od OZV meškajú a hrozí kolaps systému. Pokiaľ viem, situácia sa už stabilizovala. V čom bol teda kameň úrazu?

- Je treba však priznať, že rozbeh nového systému nebol jednoduchý. V začiatkoch ho sprevádzalo naozaj množstvo problémov. A na začiatku sme vlastne ešte stále.

Na viacerých fórach vyslovili výhrady k uplatňovaniu zákona o odpadoch v praxi aj predstavitelia samospráv. Týkali sa nedostatku kontajnerov, zabrzdenia triedeného zberu obalov z VKM... Môžete dnes povedať, aké sú celkové požiadavky obcí, s ktorými máte zmluvy, na zahustenie siete kontajnerov a koľko o bude stáť?

- Na jednej strane obce požadujú viac kontajnerov na triedený zber, aby ponúkli občanom určitý komfort a aby obyvatelia mali kontajnery čo najbližšie k svojim domácnostiam. Každú žiadosť zo strany obcí vyhodnocujeme individuálne, lebo jedno je pohľad starostu, ale na druhej strane existujú a sú stanovené aj určité štandardy, ktoré presne definujú, aký je optimálny počet kontajnerov na určitý počet obyvateľov. V súčasnosti teda dopĺňame kontajnery tam, kde štandard nie je splnený. A až potom môžeme ísť na nadštandard. V roku 2018 však štandardy stanovujú vyšší počet kontajnerov a tak už dnes robíme analýzy a postupne vyhodnocujeme, kde bude treba existujúcu sieť kontajnerov zahustiť a aké finančné nároky si to vyžiada.

Počet zazmluvnených samospráv k 31. 12. 2016

Počet obcí	1115
Počet obyvateľov v zazmluvnených samosprávach	2 137 013
Počet partnerských zberových spoločností	80
(Vrátane troch najväčších krajských miest Bratislavy, Košíc, Prešova.)	

Reakcia na výhrady SPPK k návrhu tzv. aplikačnej novely zákona o odpadoch

Zástupcovia Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) ostro kritizovali návrh novely zákona, najmä kvôli tomu, že ich členovia budú platiť ako výrobcovia aj za výrobky, ktoré sú balené v obchodných značkách obchodných reťazcov. To znamená, že pre nich náklady na recyklačné poplatky stúpnu prakticky druhýkrát. Svoje stanovisko adresovali aj premiérovi R. Ficovi a otvorene vyjadrili obavy, že pre mnohých slovenských výrobcov bude novela likvidačná. (Podrobnejšie o ich výhradách píšeme na ďalších stranách časopisu.) O stanovisko k ich výhradám a tvrdeniam sme požiadali aj RNDr. Michala Sebiňa, PhD. - riaditeľa NATUR-PACK, a.s.

Predstavitelia SPPK tvrdia, že výrobcovia systém platia, ale nevidia do reálnych nákladov na prevádzku systému a nemajú možnosť výšku poplatkov ovplyvniť. Zmluvy v systéme sa podľa ich vyjadrení uzatvárajú bez verejného obstarávania a na dlhé časové obdobie, presahujúce funkčné obdobie toho-ktorého starostu alebo primátora. A Váš postoj k ich tvrdeniam?

- Zmluvy sa podľa zákona uzatvárajú výlučne na 1 kalendárny rok. Raz za rok ich má ktorákoľvek strana možnosť vypovedať bez udania dôvodu.

Úprava zákona o odpadoch a posledné zásahy MŽP SR umožnia podľa SPPK rýchlu monopolizáciu trhu, ktorá povedie k značnému zníženiu konkurenčného prostredia a k dominantnému postaveniu OZV pri nastavovaní cenovej politiky (ďalší nárast poplatkov do OZV).

- K tomuto sa neviem vyjadriť pretože som si v novele žiadne takéto zmeny nevšimol.

Podľa SPPK legislatívne prekážky bránia vytvoreniu konkurenčného prostredia medzi OZV. To za krátky čas viedlo k tomu, že dve najväčšie OZV majú zazmluvnených až 90% obcí. Na Slovensku tak v oblasti z odpadov z obalov vzniká prakticky monopolná situácia a prevádzka systému bude stále drahšia.

- Konkurenčné prostredie existuje čo potvrdzuje existencia jedenástich OZV pre obaly a oveľa viac ďalších pre elektrozariadenia, batérie a pod. Systém je nastavený tak, že OZV musí mať toľko zmlúv s obcami, aby vedela zabezpečiť povinnosti pre zastúpených výrobcov. Takže je logické, že OZV, ktoré zastupujú väčší počet klientov majú zazmluvnený aj väčší počet obcí. Problémom je skôr to, že na trhu pôsobia OZV, ktoré túto rovnováhu narušujú, majú zazmluvnených menej obcí ako reálne potrebujú a to im umožňuje dumpovať ceny pre výrobcov, čo narušuje stabilitu systému.

Podľa SPPK nová odpadová legislatíva obmedzuje slobodu výrobcov pri plnení si rozšírenej zodpovednosti výrobcov (RZV) na základe efektivity služieb ponúkaných OZV. Výrobcom nastavil povinnosť mať zmluvu s OZV a medzi OZV vyvolal súťaženie o zmluvy s obcami. Týmto údajne dochádza k závažnému obmedzeniu obce konať efektívne. Pričom všetko toto je v rozpore so zásadou „Náklad znáša výrobca.“

- Toto sme kritizovali aj my v procese prípravy zákona. Je pravda, že OZV súťažia o obce namiesto toho, aby bol systém nastavený tak, že obce majú garantované preplatenie všetkých nákladov od každej OZV podľa jej trhového podielu.

(red.)

Kde NATUR-PACK zhodnocuje odpady z obalov z VKM?

- Podľa litery zákona sa musia odpady z obalov z viacvrstvových kombinovaných materiálov (VKM) zbierať ako samostatná komodita. I keď sa vo väčšine miest a obcí, s ktorými spolupracujeme, triedia VKM do kontajnerov spolu s plastmi, následne sa pri dotriedňovaní odseparujú a odvážajú na spracovanie. NATUR-PACK dodáva vytriedené odpady z obalov z VKM viacerým spracovateľom či už napriamo alebo prostredníctvom zberových spoločností.

Pokiaľ ide o NATUR-PACK a obce, s ktorými máte uzatvorený zmluvný vzťah, kto získava prostriedky zo zobchodovania vytriedených komodít a na čo ich používa (obce, zberovky, OZV)?

- V praxi je zavedený taký systém, že OZV, čiže NATUR-PACK prepláca náklady spojené s triedením zberom znížené o výnosy z predaja vytriedených a na zhodnotenie odovzdaných odpadových komodít.

Spomínaná tzv. aplikačná novela zákona má priniesť aj nové povinnosti pre OZV v oblasti envirovýchovy. NATUR - PACK už dlhodobo realizuje viacero úspešných aktivít v tejto oblasti. Môžete vymenovať tie najúspešnejšie a a aké novinky pripravujete?

- V oblasti envirovýchovy sme aj v minulosti dosiahli viditeľné úspechy a aj v súčasnosti máme rozbehnutých viacero projektov, ktoré sa stretávajú s pozitívnym ohlasom. Spomeniem napríklad Program Zelená škola vedený organizáciou Živica, spoluprácu s viacerými partnermi na za-

bezpečení zážitkovej ekovýchovy v materských, základných a stredných školách. V uvedenom roku sme sa stali aj partnerom prvej mobilnej aplikácie zameranej na podporu triedeného zberu – GREEN BIN. So spoločnosťou OLO v Bratislave sme otvorili ekovýchovné centrum v priestoroch bratislavskej spaľovne. V minulom roku sme sa podieľali aj na podpore vzdelávacích aktivít a exkurzií v Centre environmentálnej výchovy KOSIT v Košiciach. Obe centrá navštívia tisíce detí i záujemcov z radov dospelých a záujem o tieto exkurzie neútlacha. Podobný projekt pripravujeme na nasledujúci školský rok aj v Prešove. Pre samosprávy, s ktorými spolupracujeme, sme pripravili krátke spoty pre obecné rozhlas, ktoré obyvateľov informujú o význame triedenia komunálneho odpadu. Podobné vzdelávacie spoty začínajú využívať aj mestské televízie, takže ide o projekt s celoplošným dosahom.

Cieľom nového zákona o odpadoch je zvýšiť objem vytriedeného komunálneho odpadu a znížiť objem KO ukladaného na skládky. Môžete po roku povedať, že množstvá vytriedeného odpadu v obciach, s ktorými spolupracujete, sa zvýšili? O koľko

Existujú lokality, kde vytriedené množstvá stúpili, ale sú aj obce, ktoré v triedení stagnujú. Naši manažéri pre obce v teréne situáciu sledujú, kontrolujú využiteľnosť kontajnerov, čistotu zberu a tak nám pomáhajú získať reálny obraz o úrovni separácie v konkrétnych lokalitách. Všeobecne možno povedať, že v obciach a mestách, kde bol dobre rozbehnutý systém triedenia už v minulosti, tam sú výsledky čoraz lepšie. Aby systém dobre fungoval aj tam, kde význam triedenia a využitia odpadu ako druhotnej suroviny občania stále nepochopili, treba čas a veľa práce pri zvyšovaní ich environmentálneho vedomia.

Zdena Rabayová

Domáci výrobca THERMO|SOLAR radí ako na OZE

Zelená domácnostiam

Solárne Slovensko poskytuje riešenia na mieru

Najväčší slovenský výrobca slnečných kolektorov THERMO|SOLAR Žiar, s. r. o., poskytuje už niekoľko rokov zákazníkom rady, ako ekonomicky a ekologicky využívať OZE (obnoviteľné zdroje energie). Po spustení podporného programu Zelená domácnostiam sa počty záujemcov o rady znásobili a firma preto prináša informácie už cez 2 webové stránky. K pôvodnému www.thermosolar.sk pribudla predvšetkým aj stránka www.solarneslovensko.sk.

„Zariadenia na využívanie OZE sú dlhodobou investíciou a majú slúžiť svojim zákazníkom desaťročia. Väčšinou si ich človek

vyberá len raz za život. V doterajších kolách projektu Zelená domácnostiam si zákazníci vybrali z viac ako 300 typov registrovaných slnečných kolektorov, keď celkový počet registrovaných zhotoviteľov zariadení na využívanie OZE presiahol 800 (z toho viac ako 500 zhotoviteľov inštalujúcich slnečné kolektory). Vybrať si nie je pre laikov vôbec jednoduché. Preto im radíme ako uspieť v žiadostiach o podporu od SIEA. Pokiaľ sa na nás obrátia mailom alebo telefonicky, snažíme sa im prinášať riešenia priamo na mieru. Nie každé zariadenie na OZE je vhodné pre každého a správna rada ušetrí spotrebiteľom značné prostriedky a vyhnú sa neefektívnym investíciám," povedal riaditeľ THERMO[SOLARU Žiar, s. r. o., Alfréd Gottas. Dodal tiež, že najčastejšími kritériami, ktoré rozhodujú v prospech výrobkov THERMO[SOLARU oproti konkurencii, je pomer cena a kvalita, životnosť, výkon, referencie, garancie, servis a poradenstvo. Výsledkom je, že v doterajších kolách patrili slnečné kolektory z produkcie THERMO[SOLARU medzi najčastejšie inštalované zariadenia zo všetkých.

„Vyrábame termické slnečné kolektory s preukázanou viac ako 35 ročnou životnosťou a 12 ročnou zárukou. Ponúkame optimálne riešenia s garantovanou návratnosťou pre majiteľov rodinných domov, bytové domy, firmy a organizácie. Patríme medzi najlepších vo svojej triede. Premyslená konštrukcia a prísne vykonávaná kontrola kvality u našich fotovoltických solárnych panelov a modulov zaručuje vyššie energetické výnosy v testovacích podmienkach ako aj v reálnych inštaláciách. náš vlastný testovací systém zaručuje, že všetky komponenty modulov dosahujú najvyššie možné štandardy kvality. Sme najväčším dodávateľom solárnych riešení v strednej Európe. Máme 40 rokov skúseností v solárnej technike. Naše vybrané produkty inštalujú iba oprávnení zhotovitelia v projekte Zelená domácnostiam. Poskytujeme najvýhodnejšie ceny a montáže, pretože sú to ceny priamo od výrobcu. Máme pritom najhustejšiu sieť certifikovaných montážnych partnerov na Slovensku. Riešenie modulujeme pre malých aj veľkých, od domácností až po veľké a atypické inštalácie," povedal A. Gottas.

Ako získať dotácie z projektu Zelená domácnostiam v roku 2017

Od apríla 2017 sú dotácie na obnoviteľné zdroje energie vyhlasované pravidelne každý mesiac. Pozrite si harmonogram jednotlivých kôl v r. 2017. „Nový systém častejších kôl s nižšou výškou dotácie môže znamenať, že spočiatku bude neuspokojených žiadateľov viac a niektorí budú musieť podávať žiadosť opakovane. Preto odporúčame mať v 1. deň spustenia ďalšieho kola dotácií všetko pripravené. Ak nechcete zmeškať vyhlásenie termínu ďalšieho kola

Tri kroky k získaniu dotácie:

1. Konzultujte riešenie s odborníkom na danú oblasť. Vyplňte on-line formulár a zistite, aké riešenie je vhodné pre Vašu situáciu a peňaženku a aká je výška dotácie pre dané riešenie. V tomto kroku získate aj možného zhotoviteľa, ktorý vám dodá a odborné namontuje vybrané riešenie. Pozn. Neodporúčame si tovar kupovať samostatne a až potom hľadať zhotoviteľa. Dotáciu si, na rozdiel od minulosti, môžete uplatniť len z faktúry zhotoviteľa. Samostatným nákupom by ste o väčšinu dotácie prišli.
2. Ak už máte vybraného zhotoviteľa a konkrétne riešenie aj s cenovou ponukou, požiadajte o poukážku u SIEA. O poukážku neodporúčame žiadať skôr, ako si u vybraného zhotoviteľa neoveríte, že sú schopní zariadenie do 3 mesiacov od vydania poukážky dodať (táto lehota platí pre všetky kolá v r. 2017)! O poukážku môžete po spustení ďalšieho kola požiadať iba cez internet na určenej webovej stránke. (Momentálne to nie je možné, o poukážku bude možné požiadať až po spustení daného kola). Prichystajte si aj všetky údaje o nehnuteľnosti, na ktorú chcete umiestniť zariadenie na OZE, vrátane údajov z katastra nehnuteľností. V žiadosti musíte uviesť katastrálne územie, súpisné číslo nehnuteľnosti uvedené na liste vlastníctva a číslo listu vlastníctva. Pri vyplňaní žiadosti odporúčame dobre zvážiť, ktoré uprednostňujúce podmienky spĺňate. Po vyplnení formuláru bude odoslaná na Vašu e-mailovú adresu správa, ktorú treba ČO najskôr potvrdiť.
3. Až kliknutím na linku v potvrdzovacom e-maile je dokončený celý proces vyplnenia žiadosti! Pre úspešnosť žiadosti o vydanie poukážky je rozhodujúce uplatnenie uprednostňujúcich kritérií a čas, kedy domácnosť potvrdí záujem o poukážku v e-maile. Ak potrebujete opraviť údaje vo Vašej žiadosti, odkaz „POTVRDIŤ“ v mailovej správe ignorujte a vyplňte si novú žiadosť. Ak v e-mailovej správe kliknete na „POTVRDIŤ“, podať novú žiadosť o vydanie poukážky je možné najskôr po uplynutí 30 dní! O poukážku žiadajte až v čase, keď máte zariadenie vybrané a budete ho môcť v dohodnutom termíne inštalovať.
4. Zaregistrujte poukážku u zhotoviteľa a vyberte si termín inštalácie. Platnosť poukážky je len 30 dní od jej vydania. Do tejto lehoty ju musíte odovzdať zhotoviteľovi a ten ju musí zaregistrovať v SIEA a požiadať o jej preplatenie musí do 3 mesiacov od tohto dátumu.

dotácií, zapíšte sa do nášho newsletteru nižšie alebo vyplňte cenový dopyt. V oboch prípadoch vás upozorníme na začiatok kola e-mailom. Skôr ako začnete uvažovať o dotácii, oboznámte sa s podmienkami podpory projektu Zelená domácnostiam. Na začiatok

sa odporúčame uistiť, že spĺňate podmienky na udelenie dotácie," dodal A. Gottas.

(kuc)

Viac informácií je na www.thermosolar.sk, alebo na : tel.: +421-45-601 6080

Chýbajú konkrétne opatrenia na ochranu Karpatských bukových pralesov

**WWF reaguje na otvorený list Gemerského regionálneho združenia
vlastníkov neštátnych lesov predsedovi Národnej rady SR**

Svetový fond na ochranu prírody (WWF) reagoval na otvorený list Gemerského združenia vlastníkov neštátnych lesov predsedovi Národnej rady SR, ktorým sa nepozdáva, aby o súkromnom majetku rozhodoval niekto cudzí. V liste sa zároveň ohradzuje voči organizácii WWF, ktorá vo vyhlásení z 11. 7. 2017 vyzvala vládu, aby zobrala varovanie Výboru pre svetové dedičstvo UNESCO vážne a prijala konkrétne opatrenia na ochranu Karpatských buko-

vých pralesov a plnila záväzky stanovené pred 10 rokmi.

WWF je reakciou Gemerského regionálneho združenia vlastníkov neštátnych lesov prekvapená, keďže neštátnych vlastníkov lesa považuje za partnerov pri presadzovaní myšlienok rozumného využívania lesov. Navyše, reakcia prichádza od vlastníkov, ktorí sa sami zaviazali k takémuto hospodáreniu pri certifikácii lesov podľa princípov FSC, ktoré WWF dlhodobo presadzuje. Jed-

ným z princípov FSC je aj ochrana tzv. lesov s veľkým spoločenským významom, medzi ktoré sa radia aj pamiatky zapísané do zoznamu svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO. Hospodárenie v týchto lesoch by malo byť také, aby pri ňom nedochádzalo k poškodzovaniu hodnôt, pre ktoré sú tieto lesy považované za významné.

Vo vyhlásení z dňa 11. 7. 2017 sme uviedli, že nejasné okolnosti spravovania lokality UNESCO Karpatské bukové lesy a prírodné lesy Európy na Slovensku vedú ku konfliktom s vlastními vzhľadom k ich oprávneným požiadavkám v týchto lokalitách. Viackrát sme pritom zdôraznili, že komunikácia s vlastními je nevyhnutná pre efektívnu ochranu a udržateľné využívanie lesov na Slovensku.

Pevne veríme, že zachovanie lesov v dobrom stave je spoločným záujmom ochrancov prírody aj vlastníkov lesov. Avšak na spôsob, ako tento cieľ dosiahnuť, sa musí dohodnúť celá spoločnosť. Lesy totiž poskytujú okrem dreva aj ďalšie služby pre spoločnosť, ako napr. zadržiavanie vody, produkciu kyslíka, biodiverzitu, prostredie pre šport a rekreáciu a pod. Pokiaľ je v záujme spoločnosti (štátu) limitovať využívanie lesov, či už z titulu ochrany prírody, alebo z iných dôvodov, súkromným vlastníkom lesa patrí náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania.

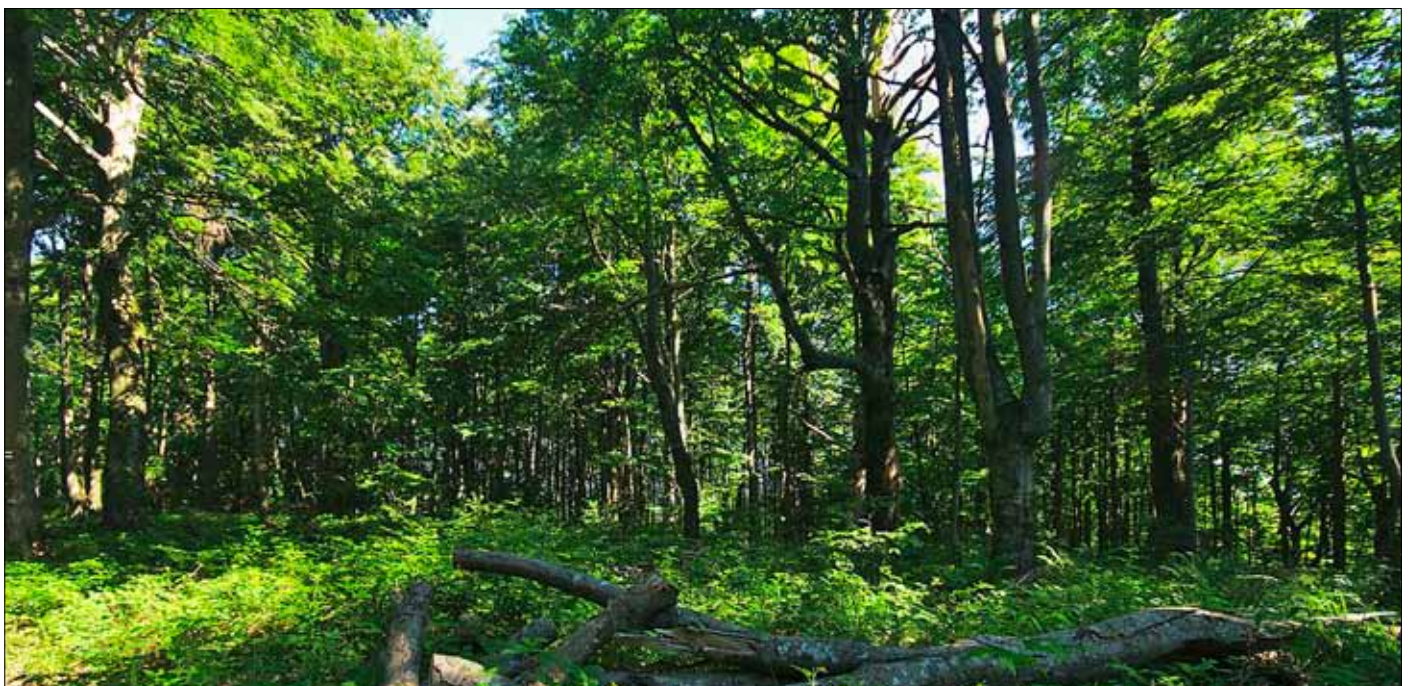
WWF je jednou z najväčších celosvetovo rešpektovaných nezávislých organizácií ochrany prírody. Vo svete má 5 miliónov podporovateľov a aktívne zastúpenie vo viac ako 100 krajinách. Snahou WWF je prispievať k zastaveniu poškodzovania prírodného prostredia Zeme a podieľať sa na vytváraní prostredia, kde ľudia žijú v harmónii s prírodou. Aktivity realizuje vo viac ako 150 krajinách na 6 kontinentoch a sú zamerané na ochranu biologickej rozmanitosti Zeme, ohrozených druhov rastlín a živočíchov, lesov, vôd, morí a oceánov, podporu využívania obnoviteľných zdrojov, znižovanie znečistenia a nadmernej spotreby.

Ako v iných demokratických krajinách, tak i na Slovensku, má právo občan, združenie, či iný subjekt vyjadriť svoj názor, čo zaručuje Ústava SR. WWF patrí medzi najväčšie nezávislé odborné, celosvetovo rešpektované organizácie, za ktorou stojí 5 miliónov podporovateľov a má zastúpenie vo viac ako 100 krajinách sveta. Ochrana lesa patrí k celosvetovým prioritám WWF, pričom na Slovensku ide najmä o ochranu najzácnejších prírodných lesov, podpo-

ru zodpovedného hospodárenia v lesoch a podporu systému ochrany prírody, ktorý je ekonomicky udržateľný z hľadiska miestnych komunít.

WWF privíta akúkoľvek iniciatívu, ktorá povedie k spolupráci pri ochrane najcennejších prírodných hodnôt na Slovensku.

Mgr. Miroslava Plassmann, PhD.,
riaditeľka, WWF Dunajsko-Karpatský program Slovensko

Výnimočnosť bukových pralesov treba účinnejšie chrániť

Vláda SR schválila opatrenia na zachovanie vzácnej lokality nevyčísliteľného významu a hodnoty

Vláda SR pred niekoľkými dňami schválila iniciatívny materiál s cieľom účinnejšie chrániť Karpatské bukové pralesy, ktoré patria už desať rokov medzi lokality svetového dedičstva UNESCO. Pripravilo ho Ministerstvo životného prostredia SR spoločne s rezortom pôdohospodárstva a zahraničných vecí.

Slovensko má povinnosť najneskôr do februára budúceho roka definitívne určiť hranice jedinečných Karpatských bukových pralesov na východnom Slovensku, t. j. slovenskej časti lokality a jej nárazníkovej zóny, zabezpečiť ochranu pred ťažbou dreva a nastaviť vhodné spôsoby hospodárenia v tejto lokalite. Envirorezort v tejto veci vyvíja maximálne úsilie.

„Výnimočnosť týchto pralesov spočíva v tom, že vytvárajú reťaz ostrovov pôvodného prírodného lesa, ktorý tu rástol tisícky rokov. Zachovanie tejto lokality je našou prioritou. Značka UNESCO len podčiarkuje, ako je to dôležité,“ povedal minister životného prostredia László Sólymos.

Doterajšie kroky viedli k čiastočnému pokroku v plnení medzinárodného záväzku, ale nedošlo k odstráneniu všetkých nedostatkov. „Naším cieľom je tento stav napraviť,“ zdôraznil šéf envirorezortu.

Medzi najväčšie výzvy patrí ukončenie rokovaní s dotknutými subjektmi a začatie

procesu vyhlasovania nariadení vlády, ktorými sa vyhlasujú prírodné rezervácie Černiny, Pramenisko Čirochy a Nežabec. Pred ministerstvom tak zostávajú významné úlohy. „Predovšetkým je potrebné sa dohodnúť na úrovni finančných kompenzácií so subjektmi. Tieto rokovania nie sú jednoduché. Robíme všetko preto, aby sme ich dotiahli do konca a prales zachránili,“ doplnil šéf envirorezortu. Opatrenia si vyžadujú spoluprácu viacerých inštitúcií. „Ide o významný kus prírody Slovenska, ktorý je súčasťou národného dedičstva nevyčísliteľného významu a hodnoty. Ochrana tohto územia musí byť vecou každého, nielen ochrancov životného prostredia,“ uzavrel minister László Sólymos. Nevyhnutná bude preto ďalšia súčinnosť s rezortom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, obrany, dopravy a výstavby, školstva, vedy a výskumu, zahraničných vecí a európskych záležitostí, financií, splnomocnenca vlády SR pre podporu najmenej rozvinutých okresov, ako aj Zboru poradcov predsedu Vlády SR.

Čo sa už ministerstvu životného prostredia podarilo urobiť:

1. Minulý rok nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje prírodná rezervácia Borsukov vrch. (Rezervácia je súčasťou

jednej zo štyroch častí Karpatských bukových pralesov.)

2. V júli 2016 vláda SR schválila Program starostlivosti o Národný park Poloniny na roky 2017 až 2026.
3. V máji 2017 envirorezort organizoval medzinárodnú konferenciu v Bardejove, ktorou sa začala diskusia na všetky relevantné témy, ktoré sa problematiky dotýkajú. Od ťažby dreva, lovu zveri, ale aj o kompenzáciách a alternatívnych programoch pre neštátnych vlastníkov.

(Tlačové oddelenie)

Lokalita svetového dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy bola zapísaná na Zoznam svetového dedičstva UNESCO ako ukážka zvyškov pralesov v cezhraničnom regióne Slovenska a Ukrajiny v roku 2007. V roku 2011 bola rozšírená o komponenty v Nemecu a v roku 2017 na 41. zasadnutí Výboru svetového dedičstva v Krakove o 63 nových komponentov ďalších 9 krajín Európy.

Zrodila sa nová tradícia

Ochránárske organizácie vyhlásili laureátov ocenenia Ambasádor životného prostredia 2017

Zuzana Homolová

Režisér Juraj Nvota

Výtvarník Rudolf Sikora

-Keď sme pred rokom uvažovali, ako by sa táto cena mala volať, zhodli sme sa na tom, že na Slovensku nemáme takú legendami opradenú a už nežijúcu ochranársku osobnosť s konsenzuálne vnímanou charizmou, odkazom a poslanstvom, akou bol v Čechách Josef Vavroušek.... dohodli sme sa na názve ocenenia Ambasádor / Ambasádorka životného prostredia pre tých a tie, ktorí a ktoré sa dlhodobo angažujú za záchranu prírodných a kultúrnych hodnôt a zároveň nezištne podporujú nás, ochranárov. Ambasádor má v našom ponímaní jednu zvláštnu vlastnosť: je ocenením doterajšej práce, a zároveň záväzkom do budúcnosti," povedal iniciátor podujatia Mikuláš Huba k udeleniu ochranárskych cien za rok 2017. Podujatie sa uskutočnilo 21. júna v Divadle Ticho a spol. v Bratislave. Ocenenie Ambasádor / Ambasádorka životného prostredia si prevzali ďalší traja významní slovenskí umelci – pesničkárka Zuzana Homolová, výtvarník Rudo Sikora a režisér a herec Juraj Nvota. Ocenenie udeľujú ochranárske organizácie ZO SZOPK č. 6 v Bratislave, STUŽ/SR a Slovenský ochra-

nársky snem (S-O-S). Minulý rok sa laureátmi ocenenia ambasádor/ambasádorka životného prostredia stali: Zuzana Kroneřová, František Guldán a Samuel Smetana. Ocenenie sa udeľuje neprofesionálom, osobnostiam, ktoré – ako povedal Daniel Pastirčák, predseda hodnotiacej poroty - „...vážou svojej verejnej závažnosti stoja na strane prírody. Svoje ústa dávajú k dispozícii nemej zemi, lesom, vodám, vzduchu, aby sa mohli brániť násilníkom.“

Porota r. 2017

Predseda:

- Daniel Pastirčák – predseda

Členovia/členky:

- Viera Dubačová (Divadlo z pasáže a NR SR)
- Zuzana Kroneřová (Divadlo Astorka Korzo 90)
- Martina Paulíková (Združenie Slatinka)
- Ľubica Trubíniová (Občan, demokracia a zodpovednosť)
- Samuel Smetana (líder skupiny BANDA)
- Mikuláš Huba (ZO SZOPK č. 6 a STUŽ/SR)

(Pozn.: členovia a členky poroty sú zároveň členmi Slovenského ochranárskeho snemu).

Nominovaní:

- Zuzana Homolová
- Juraj Nvota
- Rudolf Sikora
- Marián Geišberg
- Erik Jakub Groch
- Martin Macharík a rekonštrukcia kalvárie v Banskej Štiavnici
- Ľudia opravujúci a udržiavajúci ľudové stavby po celom Slovensku.

AMBASÁDORI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 2017

Zuzana Homolová
Rudo Sikora
Juraj Nvota

„Vítazom je každý, kto separuje!“

Veľké finále Olománie

Množstvo vytriedeného odpadu v rámci Bratislavy síce každoročne stúpa, ale len veľmi pomaly. Aj tieto oficiálne štatistiky sú dôkazom toho, že naučiť triediť odpad dospelých je dlhodobý proces. Pod heslom „NESEPARUJ SA – SEPARUJ!“ už šiesty rok spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO), a.s., organizuje výchovno-vzdelávací projekt Olománia, do ktorého je zapojených skoro 22 tisíc detí zo 112 materských, základných a špeciálnych škôl. Hlavným cieľom projektu je naučiť deti a prostredníctvom nich aj dospelých obyvateľov hlavného mesta, správne nakladať s komunálnym odpadom, osvojiť si pojmy recyklácia, ochrana životného prostredia, separácia odpadu a spoločenská zodpovednosť.

Veľké finále, na ktorom sa v polovici júna zúčastnilo približne 1 500 účastníkov, bolo vyvrcholením celoročného projektu s názvom Olománia. Jeho súčasťou je aj

marcový trojdňový filmový festival, festival umenia, či aprílový mesiac exkurzií, počas ktorého viac ako 1 000 detí navštívilo recyklačné závody na sklo a plast, bratislavskú spaľovňu odpadu, či absolvovali smetiarsky kurz pre najmenších. Je predsa lepšie jedenkrát zažiť ako tisíckrát počuť.

Snahu tých najmenších triediť odpad prišli na Hlavné námestie podporiť členovia klubu Olománie - Zuzka Smatanová, Majk Spirit, Lukáš Latinák a nový člen, ktorý bol pasovaný na patróna žltého kontajnera na plast, Adam Ďurica. Deti (okrem muziky na bubny a odpad v podaní kapely Rytmika) mali možnosť spoznať podmorský svet dokumentaristu Jaroslava Blaška, pohľadiť zvieratá z bratislavskej ZOO - nosaľa, hada, či zajaca, absolvovať mobilnú dopravnú výchovu s Mestskou políciou, vybicyklovať si cukrovú vatú, či nealko nápoj, vyskakať sa do sýtosti v skákacom hrade, či vyrobiť si zvieratká z balónov. Vedenie spoločnosti OLO, a.s., tento rok zastupoval riaditeľ závodu Spaľovňa odpadu Marek Belák, ktorý odovzdal cenu víťazom za celoročné úsilie pri zbere papiera a plastu. Víťaznou školou sa stala Spojená internátna škola Svrčia, ktorá bola aj víťazom v zbere plastov, čo do vyzbieraného množstva. Na druhom mieste sa umiestnila MŠ Štrabáček a tretie miesto získala MŠ Fairyland. Medzi ocenenými boli aj základná škola Ostredková ako TOP zberač papiera, čo do množstva, či ZŠ Lachova a ZŠ Černyševského. Z TOP tridsiatky tabuľky Olománie sa žreboval víťaz školy v prírode. Tým sa stala Špeciálna základná škola Karpatská a cenu jej zástupcom odov-

-zdal Majk Spirit. Rovnakú cenu získali aj TOP zberači plastov, Spojená škola internátna Svrčia. V snahe podporiť úsilie väčšieho počtu škôl, organizátori podujatia náhodne vyžrebovali päť zo zúčastnených škôl, ktorým odovzdal cenu prezident Asociácie v odpadovom hospodárstve Peter Krasnec a hovorca spoločnosti NATUR-PACK, a. s., Marek Brinzík. Veď víťazom je predsa každý, kto separuje!

„Pri prvých úvahách o projekte pred piatimi rokmi sme ani netušili, ako si projekt deti a učitelia obľúbia. Nesmierne nás tešia pozitívne reakcie, s ktorými sa pri plánovaní každého nového podujatia stretávame. Projekt zaraďuje laická, ako aj odborná verejnosť medzi jedinečné svojho druhu v odvetví odpadového hospodárstva,“ povedala Ing. Karin Zvalová, marketingová manažérka OLO, a.s. Podľa jej slov sa za šesť ročníkov projektu (konal sa aj nultý) vyzbieralo viac ako 731 ton papiera, 121 ton plastov a uskutočnilo sa 35 podujatí. Vzory sú pre deti veľmi dôležité a nielen tie, ktoré majú doma v rodičoch. Preto neoceniteľný-

mi pomocníkmi v projekte sú ľudia, ktorí ho podporujú a aktívne sa na ňom zúčastňujú - spisovateľ Daniel Hevier, hokejista Zdeno Cíger, kozmonaut Ivan Bella, kajakári bratia Hochschornerovci, cestovateľ Ľuboš Feller, moderátori Adela Banášová a Vlado Voštinár, herci Lukáš Latinák a Petra Polnišová, filmový dokumentarista Pavol Barabáš, speváčka Misha, Zuzka Smatanová, či Majk Spirit, ilustrátor Alan Lesyk a primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal. „Najkrajším prekvapením tohto ročníka bol záujem študentov jedného osemročného gymnázia, ktorí prejavili záujem o účasť v projekte. Oslovilo ich komplexné riešenie problému a čo je hlavné, to, že sa zameriava na deti, pre budúcnosť najdôležitejšiu vekovú skupinu. Je úžasné, že svoju dôležitosť si táto generácia uvedomuje. Uvidíme, či ich v novom školskom roku budeme môcť privítať v klube,“ dodala K. Zvalová.

(do/rab)

Ďalšie informácie o projekte Olománie nájdete aj na www.olomania.sk

Spoločnosť SLOVMAS, a. s., ako autorizovaná organizácia zodpovednosti výrobcov pre: obaly, neobalové výrobky, batérie a akumulátory, elektrozariadenia, pneumatiky týmto informuje právnické osoby a fyzické osoby – občanov o nakladaní s odpadom z vyhradených výrobkov (vyhradený prúd odpadu):

- Do skupiny vyhradených výrobkov patria elektrozariadenia, batérie a akumulátory, obaly, neobalové výrobky, vozidlá a pneumatiky.
- Na vyhradené výrobky sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, tzn., že výrobca takéhoto výrobku je povinný plniť súbor povinností pre vyhradený výrobok uvedený na trh SR. Tým je zabezpečené, že o vyhradený výrobok, resp. vyhradený prúd odpadu bude postarané vo všetkých fázach jeho životného cyklu.
- Financovanie triedeného zberu vyhradeného prúdu odpadu, vrátane triedeného zberu zložiek komunálneho odpadu patriačich do vyhradeného prúdu, znášajú výrobcovia v rámci systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov. V prípade nedôsledného triedenia oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, náklady na triedený zber vyhradeného prúdu odpadu znáša obec.
- Zakazuje sa do voľnej prírody ukladať akýkoľvek odpad. Batérie a akumulátory, elektrozariadenia a odpadové pneumatiky sa nesmú vyhadzovať do komunálneho odpadu.
- Konečný používateľ môže odovzdať elektrozariadenia, batérie a akumulátory na miestach spätného zberu a odpadové pneumatiky u distribútorov pneumatík. Nakladanie s odpadom z obalov a neobalových výrobkov je určené vo všeobecne záväznom nariadení obce.

Viac informácií o spôsoboch nakladania s vyhradeným prúdom odpadu nájdete na webovom sídle www.slovmas.sk

Kupujte K-Classic a pomôžte

s nákupom vozidiel
pre terénnu sociálnu službu

www.kaufland.sk/pomahajmeschutou

